

de
vrienden
van de
plantentuin

v.u. Paul Goetghebeur
K.L. Ledeganckstraat 35
9000 Gent
afgiftekantoor Ledeberg 1

2001

driemaandelijks tijdschrift
21° jaargang - nr. 1 - maart 2002
ISSN 0777 - 8821

Bestuur

Voorzitter

Paul Goetghhebeur,
Ledeganckstraat 35,
9000 Gent.

tel. 09 264 50 55
fax. 09 264 53 34

e-mail:

Paul.Goetghhebeur@rug.ac.be

Secretaris

Ferdinand Cobbaut,
Willy Maststraat 1,

9032 Wondelgem.

tel. 09 258 05 91

e-mail:

Ferdinand.Cobbaut@advalvas.be

Penningmeester

Leonard Cobbaut,
Willy Maststraat 51,

9031 Wondelgem.

Leden

- Harald Everaert, Gentbrugge.
- Cyrilla Gillis, Evergem.
- Henk Leyseele, Gent.
- Hilde Mortier,
- St. Denuys-Westrem
- Marie-Thérèse Van den Hove,
- Merellbeke
- em. Prof. P. Van der Velken,
- Zwijnaarde

Website

http://users.belgacom.net/vrienden_plantentuin_gent

Stachyurus praecox
door Paul Hellebosch

● Tekenings omslag:

9000 Gent.

Ledeganckstraat 35,

Plantentuin,

Hortulana,

Chantal Dugardin,

9000 Gent.

Ledeganckstraat 35,

Plantentuin,

Directeur

Paul Goetghhebeur,

Leden ex officio

Bestuur

Voorzitter

Paul Goetghebuer,
Ledeganckstraat 35,
9000 Gent.
tel. 09 264 50 55
fax. 09 264 53 34
e-mail:
Paul.Goetghebuer@rug.ac.be

Secretaris

Ferdinand Cobbaut,
Willy Maststraat 1,
9032 Wondelgem.
tel. 09 258 05 91
e-mail:
Ferdinand.Cobbaut@advalvas.be

Penningsmeester

Leonard Cobbaut,
Willy Maststraat 51,
9031 Wondelgem.

Leden

- Harald Everaert, Gentbrugge.
- Cyrella Gillis, Evergem.
- Henk Leyseele, Gent.
- Hilde Mortier,
St. Denijs-Westrem
- Marie-Thérèse Van den Hove,
Merebbeke
- em. Prof. P. Van der Veken,
Zwijnaarde

Website

http://users.belgacom.net/vrienden_plantentuin_gent

Stachyurus praecox
door Paul Hellebosch

• Tekeningsomslag:

Leden ex officio
Paul Goetghebuer,
Directeur
Plantentuin,
Ledeganckstraat 35,
9000 Gent.
Chantal Dugardin,
Hortulana,
Plantentuin,
Ledeganckstraat 35,
9000 Gent.

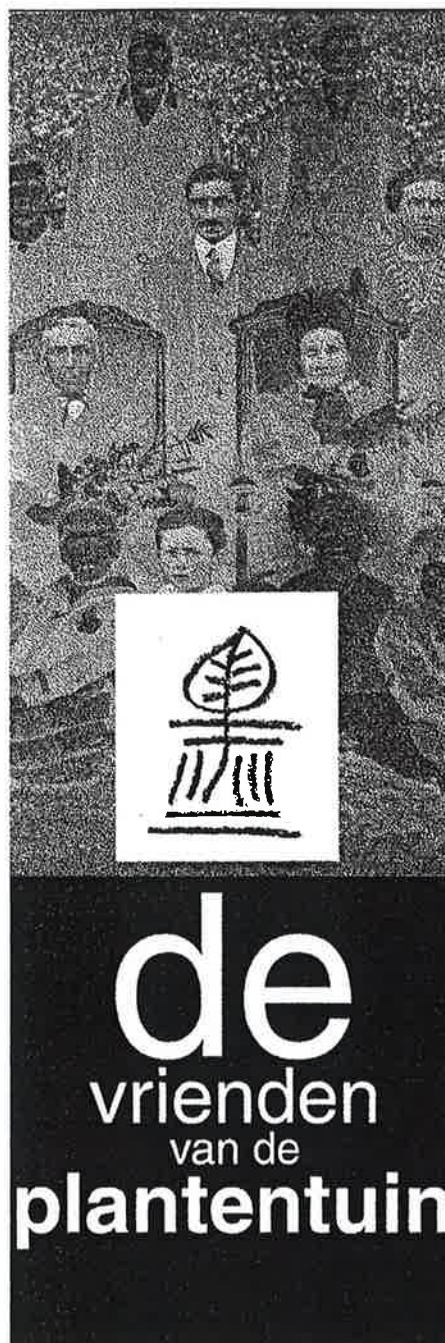
en ex officio
Goetghebeur,
Directeur
plantentuin,
Ganckstraat 35,
Gent.

ntal Dugardin,
Hortulana,
plantentuin,
Ganckstraat 35,
Gent.

kening omslag:
Stachyurus praecox
door Paul Hellebosch

_plantentuin_gent

'de vrienden van de
plantentuin'

driemaandelijks tijdschrift
21° jaargang - nr. 1
maart 2002
ISSN 0777 - 8821

Inhoud

Redactioneel	p. 2
<i>Pleione formasana</i>	p. 3
Staren naar Staartaren	p. 6
Springtime	p. 9
Kamerplanten	p. 10
Sauceboom	p. 13
Lezersforum	p. 22 - 27
Lenteschoonmaak	p. 27
Azalea's	p. 28
Leupegem	p. 31
een Ondergeschoven kind	p. 32
Lidgeld 2002	p. 36
Agenda 2002	p. 37 - 38
Dodonea 2002	p. 38
Tweedaagse naar de Loire	p. 39
Tuinen dichtbij	p. 42
Courson	p. 44
Bonzai & textiel	p. 45
<i>Cisweinfia parva</i>	p. 47
Colofon	p. 48

Redactioneel

Beste lezer

twee weekends beschikbaar voor andere taken...

Met dit eerste nummer

van de nieuwe

éénentwintigste jaargang

ziet u

een en ander

veranderd aan het

"boekje"

te zien op de activiteiten.

Met het naderen van de lente

zien we overal in de Plantentuin

jonge knoppen uit de grond barsten,

de knoppen aan de takken zwellen

op, de Magnolia's staan op open-

sprongen, en op 14 april is het weer

zover: onze nieuwste Lenteshow,

met (wat dacht u) veel lentebloeters,

unieke stukken uit onze verboden

serres, juweeltjes uit de collecties

van bevriende liefhebbers, botani-

sche hapjes en aperitiefjes, en een

CD met prachtige foto's van de

Lentebears 2001: een mooie herinne-

ring aan wat is geweest.

Kom dat zien, en breng uw

buren en vrienden en familie mee!

Uw redacteur,

Paul Godelius

Pleione

Bek

door d

va

cactusverzamela

TERRESTRIÏSCH, VENSTERB

KOUD

Deze drie woorden zijn

elke doorwindende orchideeën

zamelaar voldoende om te

welk vlees men daarmee in d

heeft. Voor mezelf en voor h

nog boekjes zijn als ik, in de

van de botanie, ben ik een en

gaan uitpluizen.

Gevorderden, oude rotten

vak en bezitters van deze p

kunnen de hiernavolgende

naast zich neerleggen. Tenzij

bedoeling hebben te speuren

dwallingen van mijnentweg

bevestigend geval, dan ook

een terechtzetting.

NAAMSVERKLARING

Pleione formosana, besch

door de Japanse botanicus H

geeft door haar soortnaam o

dellijk aan in welk deel van

planeet we deze orchidee

thuis te brengen.

ctioneel

weekends beschikbaar voor
e taken...

erder wil ik u ons behoorlijk
de programma warm aanbeve-
neem rustig onze agenda door,
even de aantrekkelijke voorstel-
en kom dan tot een kloek
it: schrijf u tijdig in!
et bestuur hoopt velen onder u
n op de activiteiten.

et het naderen van de lente
we overal in de Plantentuin
knoppen uit de grond barsten,
oppen aan de takken zwellen
e Magnolia's staan op open-
en, en op 14 april is het weer
onze nieuwste Lenteshow,
vat dacht u) véél lentebloei-
e stukken uit onze verboden
juweeltjes uit de collecties
evriende liefhebbers, botani-
apjes en aperitiefjes, én een
et prachtige foto's van de
eurs 2001: een mooie herinne-
n wat is geweest.

m dat zien, en breng uw
en vrienden en familie mee!

redacteur,

Paul Goffeleers

tentuin - jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

Pleione formosana

Bekeken
door de bril
van een
cactusverzamelaar (4)

TERRESTRISCH, VENSTERBANK, KOUDE

Deze drie woorden zijn voor elke doorwinderde orchideeën-verzamelaar voldoende om te weten welk vlees men daarmee in de kuip heeft. Voor mezelf en voor hen die nog broekjes zijn als ik, in deze tak van de botanie, ben ik een en ander gaan uitpluizen.

Gevorderden, oude rotten in het vak en bezitters van deze planten kunnen de hiernavolgende tekst naast zich neerleggen. Tenzij ze de bedoeling hebben te speuren naar dwalingen van mijnentwege. In bevestigend geval, dan ook graag een terechtzetting.

NAAMSVERKLARING

Pleione formosana, beschreven door de Japanse botanicus Hayata, geeft door haar soortnaam onmiddellijk aan in welk deel van onze planeet we deze orchidee dienen thuis te brengen.

De naam van het genus, *Pleione*, danken we aan David Don (bibliothecaris van de Linnean Society, Engeland 1799 - 1841). Hij koos de naam uit de Griekse mythologie naar de nimf Pleione die later, volgens de legende, als een heldere ster aan het noordelijk firmament werd geplaatst in de nabijheid van het sterrenbeeld Stier.

De soortnaam *formosana*, dat is duidelijk een verwijzing naar het toenmalige politiek van China afgescheurde eiland Formosa, het huidige Taiwan, dat nog steeds van enige continentale belangstelling kan genieten. Desondanks situeert Zander deze soort enkel in de Chinese provincie Yunnan (= ten zuiden van de wolken) die zuidwestelijk is gelegen in het grote China. Anderen spreken dat dan weer tegen.

Als we de soort *Pleione bulbocodioides* (Franchet) Rolfe (Adrien Franchet, Frans botanicus, 1834-1900) als een synoniem beschouwen (of als een nauw verwante soort), dan moeten we direct Robert Rolfe (orchideeënspecialist in Kew en auteur van verschillende werken, Engeland 1855-1921) er bij vernemen, omdat die op zijn beurt de naam *Pleione yunnanensis* (Rolfe) Rolfe heeft gelanceerd. Merkwaardig genoeg komt die laatste wél voor in Taiwan.

TERRESTRIÏSCH

Ze groeien op hoogte van van 900 tot 3400 m in bossen en wouden in rotspleten gevuld met humus. De ronde grasgroene bulben ste- ken half boven de grond uit. Dit laatste te respecteren bij het op- poten in een kalkarm substraat. Toch gaan deze bollen slechts een jaar mee, ze dragen bladeren van 15 tot 30 cm lengte.

De bloemen (c. 7-10 cm in door- meter) zijn lilakleurig bij *Pleione for-*

mosana. In het bijna twintig soorten tel- lende geslacht komen kleuren voor van bleekroze tot paars, soms geel tot oranje zoals bij *Pleione forrestii* of zelfs wit bij *Pleione maculata*.

Deze laatsigeneemde is een soort die evenals *Pleione praecox* wel- riekende bloemen draagt. De lip is steeds getranjeerd en kan de vorm van een narcis hebben. Het zijn zeer aantrekkelijke bloe- men die in het voorjaar onthullen. De duurtijd van de bloei (twee weken ?) is mij onbekend.

VENSTERBANK

In de Aziatische bergstreken waar ze van oorsprong voortkomen worden de koude vochtige zomers gevolgd door droge winters. Ze stel- len dus geen hoge eisen en kunnen evengoed buitenshuis worden

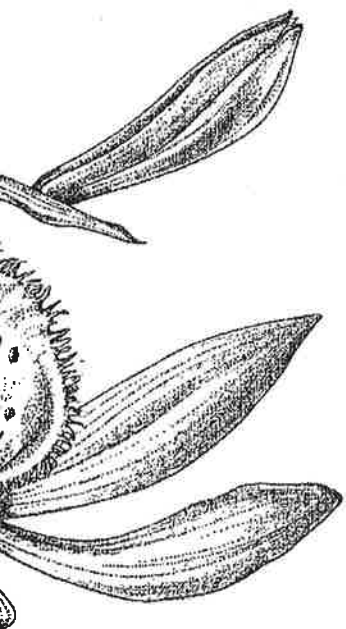
KOUD

Oorspronkelijk waren het zelfs kwekers van alpiene planten die de doorslag hebben gegeven, vooraleer orchideëënliethebbers interesse gin- gen tonen voor dit geslacht. Ideale planten voor beginners als het ware ? Geen paniek als de oude blade- ren geel verkleuren. Er worden terug nieuwe gevormd, evenals nieuwe pseudobulben.

Het geslacht komt voor tot de sneeuwgrens in de Himalaya, waar ze in de winter bescherming hebben door een dik pak sneeuw. *Pleione formosana* leeft in lager gelegen gedeelten van Azië. De hoge voch- tigheid van onze winters is een beletsel om deze orchideeën in de tuin te overwinteren. Nachtempe- raturen van 10 tot 13 °C, tijdens de dag 15 tot 21 °C zijn gewenst.

Ze bloeien bij ons in het voorjaar. Soorten die groeien op met mos omgeven stammen kennen hun bloei in het najaar en zullen wel een andere kweekwijze behoeven, naar ik veronderstel.

Eric J.M. Pien
Verlorenbroodstraat 27, 9820
Merelbeke

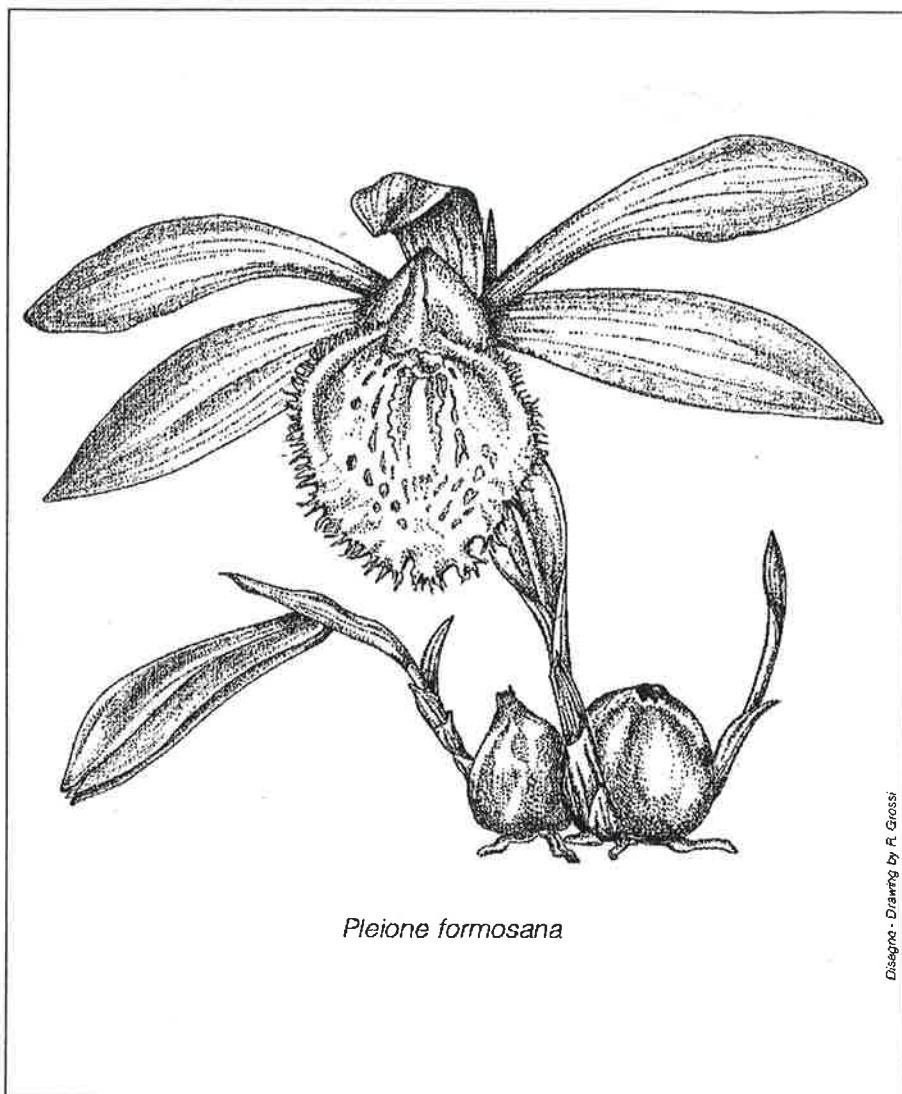

ekt als in de huiskamer.
 spronkelijk waren het zelfs
 s van alpiene planten die de
 g hebben gegeven, vooraleer
 eenliefhebbers interesse gin-
 nen voor dit geslacht. Ideale
 voor beginners als het ware ?
 en paniek als de oude blade-
 el verkleuren. Er worden
 nieuwe gevormd, evenals
 pseudobulben.

geslacht komt voor tot de
 grens in de Himalaya, waar
 e winter bescherming hebben
 en dik pak sneeuw. *Pleione*
na leeft in lager gelegen
 en van Azië. De hoge vocht-
 van onze winters is een
 om deze orchideeën in de
 overwinteren. Nachttempe-
 van 10 tot 13 °C, tijdens de
 tot 21 °C zijn gewenst.

bloeien bij ons in het voorjaar.
 die groeien op met mos
 en stammen kennen hun
 het najaar en zullen wel een
 kweekwijze behoeven, naar
 derstel.

Eric J.M. Piens
 Verlorenbroodstraat 27, 9820
 Merelbeke

Pleione formosana

Disegno - Drawing by R. Grossi

Tekening van R. Grossi uit Caesiana,
 Rivista Italiana di Orchidologia, qua-
 derno monografico, n. 14, 2002.
 issn 1123 - 5217

Staren naar Staartaren

Vorige lente ter gelegenheid van de voorjaarsbeurs hebben velen onder u kunnen kennismaken met één der mooiste vroeg in het voorjaar bloeiende heesters

de *Stachyurus praecox*

Deze forse struik hadden we zo uit de tuin in een kuip geplaatst, en met z'n wijsduimvullende takken liet hij z'n honderden zachtgele bloemen van de verzameling mentrosjes over de verzameling Helleborussen van Chris Vermeire bengelen. Aan de overkant van de tentoonstelling probeerde onze tekenaar Paul Hellebosch één zo'n twijgje op papier te krijgen. Dat resulteerde in de voorpaginatetekening van dit nummer.

Paasboom

Graag had ik als Nederlandse naam gekozen voor 'Paasboom', want als geen andere struik vatten de duizenden bijna eironde individuele gele bloempjes het decoratieve thema van die periode. Maar *Stachyurus praecox* gaat nu al onder de naam Staartaar door het

Niet geklaagd, want éénmaal de *Forsythia* uitgebloeid is, laten de Staartaren hun trosjes openbarsten. Die zaten al te wachten van de zomer ervoor, aan de jonge bruinrode twijgen van deze snelgroeiende heester. Ze zijn zo'n zes centimeter lang en meestal ietwat en sierlijk gebogen. Elk dragen ze een twintig-tal stevige bloempjes van nog geen halve centimeter doormeter, die van

Kwaliteiten zat

Dus moeten we misschien toch nog eens goed nadenken om elke soort een aparte naam te geven. Temeer daar in de naam Staartaar een botanische fout is meevertaald, met name dat er bij onze Paasboom geen sprake is van bloeiaarjes maar van bloeitrosjes. Die laatste verschillen van de aarjes doordat elk bloempje een apart steeltje heeft. Daarenboven drukt de naam Staartaar tweemaal hetzelfde uit, in die zin dat elk staartje wel op een aartje lijkt. Of ga ik nu vitten?

leven, een letterlijke vertaling van het Griekse stachys: aar, en oura: staart. Eigenlijk geldt 'Staartaar' als geslachtsnaam voor het volledige geslacht dat een tiental soorten telt. Het geslacht *Stachyurus* is het enige in z'n familie; de *Stachyuraceae* of Staartaarfamilie.

Startaarfamilie.

boven naar onder toe aan 'arbloeien'. Een potentieel bloemschikker...

Bij het uitbloeien gaat het ontwikkelen. Het is een eironde en toegespitst, sober De zomer gaat zonder punten voorbij, ware het niet bij volwassen struiken bevormd worden en in alle massale hoeveelheid bloemen aangelegd. Maar dan komt tweede orgelpunt met de kleuring. In alle toonaard rood naar dieppaars strijdt z'n verloren slag met het seizoen.

Samengevat kunnen we dat *Stachyurus praecox* een rustige zomeraanwzigheid voor de border of bosrand hoogtepunten de naakte bladvetkleding.

Veeleisend is hij niet, als voldoeende licht bijkan (= me

trekt, zoals op zandige berm Kies bij voorkeur een windvrije plaats om late temperen. *Stachyurus praecox* omschreven als winterhar zekere jonge exemplaren kunnen terugvrijzen. Geen nood, want vanuit komen er al gauw nieuwe scheuten.

aartaren

een letterlijke vertaling van Griekse stachys: aar, en oura: staart. Eigenlijk geldt 'Staartaar' als de juiste naam voor het volledige geslacht *Stachyurus* is het enige lid van de familie; de *Stachyuraceae* of staartaarfamilie.

Waarom moeten we misschien toch eens goed nadenken om elke soort een aparte naam te geven. Het is daar in de naam Staartaar een kleine fout is meevertaald, want dat er bij onze Paasboom een sprake is van bloeiaartjes maar niet van trosjes. Die laatste verschillen van de aartjes doordat elk aartje een apart steeltje heeft. Bovenop drukt de naam Staartaar tweemaal hetzelfde uit, in plaats van dat elk staartje wel op een plaats komt. Of ga ik nu vitten?

Witten zat

Ik heb geklaagd, want éénmaal de *Stachyurus* uitgebloeid is, laten de aartjes hun trosjes openbarsten. Het is niet zelden al te wachten van de aartjes, aan de jonge bruin-achtige zijden van deze snelgroeierende aartjes. Ze zijn zo'n zes centimeter lang en meestal ietwat en sierlijk. Elk dragen ze een twintig-achtige bloempjes van nog geen vijf centimeter doormeter, die van

boven naar onder toe aan de tros 'afbloeien'. Een potentieel voor de bloemschikker...

Bij het uitbloeien gaat het blad ontwikkelen. Het is eenvoudig, eirond en toegespitst, sober groen.

De zomer gaat zonder hoogtepunten voorbij, ware het niet dat er bij volwassen struiken besjes gevormd worden en in alle stilte de massale hoeveelheid bloemen wordt aangelegd. Maar dan komt er een tweede orgelpunt met de herfstverkleuring. In alle toonaarden van rood naar dieppaars strijdt het loof zijn verloren slag met het seizoen.

Samengevat kunnen we stellen dat *Stachyurus praecox* een struik is voor de border of bosrand met een rustige zomeraanwezigheid en als hoogtepunten de naakte bloei en de bladverkleuring.

Veeleisend is hij niet, als er maar voldoende licht bijkan (= meer bloei) en de bodem niet helemaal droogtrekt, zoals op zandige bermen.

Kies bij voorkeur een luwe, windvrije plaats om late vorst te temperen. *Stachyurus praecox* staat omschreven als winterhard, maar zeker jonge exemplaren kunnen stevig terugvriezen.

Geen nood, want vanuit de voet komen er al gauw nieuwe krachtige scheuten.

Indien nodig, bij plaatsgebrek, dient er gesnoeid na de bloei. Uit oudere struiken kan gemakkelijk een paar oude takken worden weggenomen om te verjongen.

Onder de overhangende kruin is er plaats voor kruidachtigen die een zomerdroogte verdragen, zoals de vroeg in rust gaande *Helleborus purpurascens* of de in het najaar opkomende *Cyclamens*.

Op de grond slepende takken kunnen ingelegd worden om aan te wortelen. Ze zijn een schitterend cadeau voor uw collega's tuinvrienden; met Pasen bijvoorbeeld...

Verkrijgbaar?

De betere boomkweker kan u zeker aan plantgoed helpen.

In het beste geval biedt hij ook *Stachyurus chinensis* aan. Dat is een sterk gelijkende soort die iets later bloeit maar vorstgevoeliger is. De trosjes zijn ook iets langer en eerder groengeel. Een uitstekende cultivar van deze Chinese soort is 'Celina' met de langste 'aartjes' van het hele geslacht.

In onze kwekerij kunnen we dit voorjaar de twee soorten verspenen, na een geslaagde zaai in 2001.

Misschien kunnen ze in 2003 al op onze ruildag worden aangeboden.

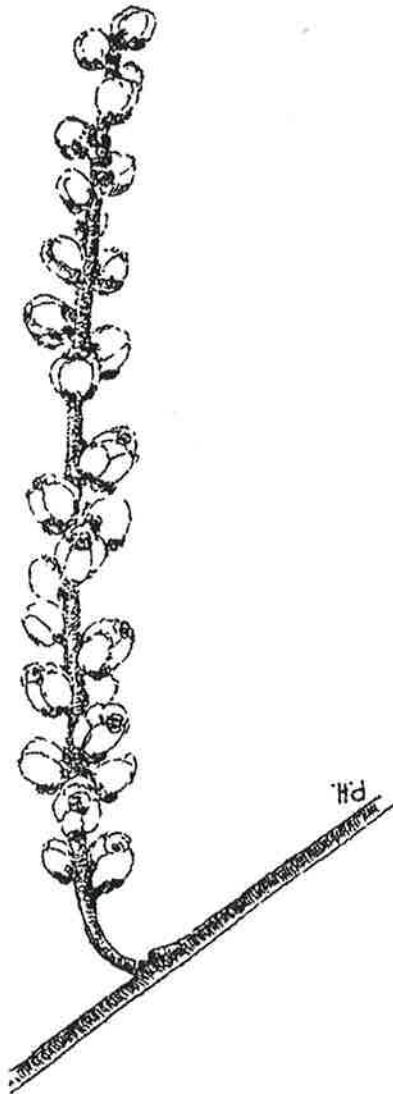

We hebben ook nog enkele 'nieuwe' soorten in voorbereiding, zoals *Stachyurus salicifolius* met een schitterend langwerpige, wilg-achtige blad. Of *Stachyurus himalaicus* die bladhoudend zou moeten zijn. Genoeg om naar uit te kijken, dus.

Te bekijken...

Onze 'Paasboom' vindt u op de systematiek van de dicotyleen, aan de zijde van de hoogbouw. Bij de grote esdoorn, langs de hoofdweg hebben we samen met andere vroegbloeiende zoals *Cornus officinalis* en *Chimonanthus* een *Stachyurus praecox* var. *matsuzakii* aangeplant. Deze ondersoort zou grotere bladeren en bloemen moeten hebben, maar minder vorstbestendig zijn. Tot aldaar...

Marc Libert
Plantentuin

Jan was komen aankl
en s
liepen we
schouder aan sch
ri

éé

We weten niet precies w
of hoe het komt of waaraan
maar alles wijst erop dat we
maal gewoon honkvast zijn.

Al wandelend kreeg Jan

teaanval, sprong een gat in d

- 't was nog vroeg in het voo

rijfijf was pas gearriveerd -

echte blijdschap (van puur c

ment zegge (sic) ze bij ons)

Jan een liedje te zingen.

Dat klonk zo:

"Op een avond in mei heb ik

De rest van het "leuke"

dwaartelde dwars door het p

gebladerte van de bomen e

ken de open hemel in... En z

het dat het liedeke in overg

storm van dities en datjes d

vertellen had, het ene weefje

de vrienden van de plantentuin - jaarg

Springtime...

Jan was komen aankloppen
en samen
liepen we schier
schouder aan schouder
richting

u mag
éénmaal
raden

juist!

We weten niet precies wat het is
of hoe het komt of waaraan het ligt,
maar alles wijst erop dat we nu een-
maal gewoon honkvast zijn.

Al wandelend kreeg Jan een len-
teaanval, sprong een gat in de lucht
- 't was nog vroeg in het voorjaar, de
tjiftjaf was pas gearriveerd - en van
echte blijdschap (van puur contente-
ment zegge (sic) ze bij ons), begon
Jan een liedje te zingen.

Dat klonk zo:

"Op een avond in mei heb ik een..."

De rest van het "leuke" chanson
dwarrelde dwars door het piepjonge
gebladerte van de bomen en strui-
ken de open hemel in... En zo kwam
het dat het liedje in overgang in een
storm van ditjes en datjes die Jan te
vertellen had, het ene weetje al kras-

ser dan het andere, soms ook duide-
lijk aangedikt.

Roddelen is onze leuze NIET.
We zijn en blijven een deftig "blaad-
je".

Dit belette evenwel niet dat Jan
al gesticulerend, de "Art-Nouveau"
-lantaarnpaal niet had zien aankom-
men en er zich te pletter op liep.

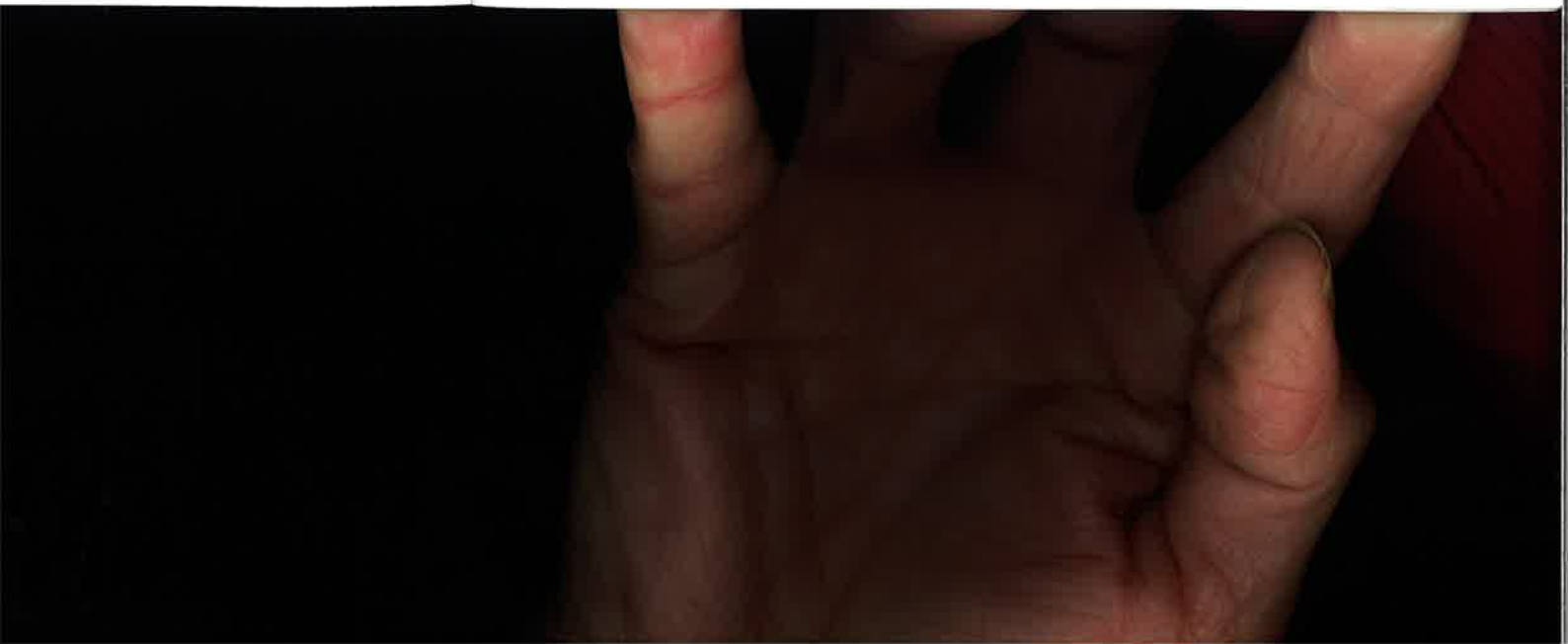
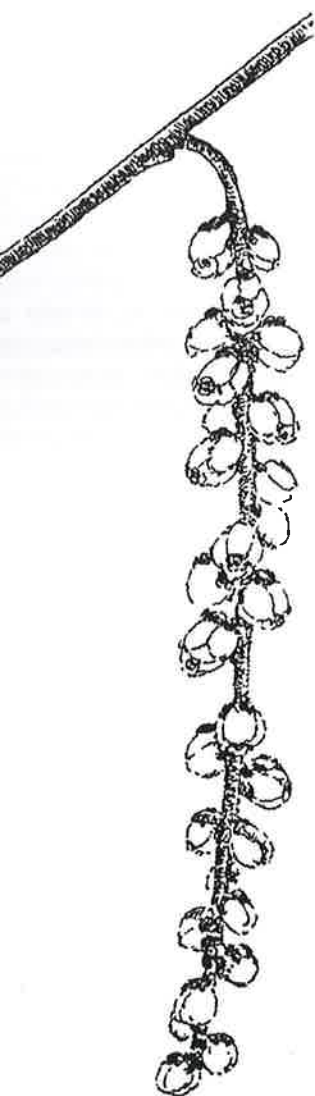
In een eertse reactie dachten we:
"die is er aan". Maar niets was min-
der waar.

Met een resem van krachttermen
waarvan sommigen tot over het mil-
jard (Euro?) opliepen werd ons dui-
delijk dat alles OK was.

Was dat even schrikken ...van
een deftig "blaadje" gesproken...

Toen de bui over was en enkel
nog een paar echo's in mineur
nagalmde, zijn we, om van alle
commotie te bekomen, toch nog
even de Tuin binnengesprongen.

L. Havik
Plantentuin

Kamerplanten

Ik was het glad vergeten maar in de tijd van onze grootmoeders werd in elk huis een plaatsje ingeruild voor een kamerplant. En dat waren dan meestal ook vaak dezelfde De keuze werd niet door de mode bepaald maar door het gemak van vermenigvuldiging. Je kon altijd wel een stekje of een scheut krijgen van het vijftig liessje of de clivia. Nonnen, cafés en melk

Nu denk ik weer aan koude kloosterzangen met rijkelijk bloeien de lidcactus en bladcactus op de vensterbanken. Het geheim van de bloei was de rust van de nomen, want eens het kleinste bloemkropje verscheen mocht zo'n lidcactus niet meer verplaatst of gedraaid worden. En wie kan die Vlaamse cafés vergeten, met rijen van de cliché

Er zijn zelfs spuitbussen in de handel voor dat doel. Maar vooral de *Monstera deliciosa* beloofde die ijver niet altijd. De "gatenplant" werd vaak een "zonder-gaten-plant" omdat dit kenmerk verdween door gebrek aan licht, iets anders waar huiskamers in die tijd in uitblonken.

Saintpaulia's passen ook in het rijtje, liefst een beetje verpieeterd en met maar één bloemstijg. Ook de hele verzameling onverwoestbare aloës onder de schildluisen en stoffige cactus en lidcactus moet je geen niet vergeten. Uitgedroogd tot en met want "een cactus moet je geen water geven". Wie heeft thuis geen ficus of een monstera gehad?

Er werd beweerd dat je de bladeren met melk moest afwassen om ze te doen glanzen en omdat "glanzend" en "stolp" de trots waren van de Vlaamse huismoeders, werd er dritig gespons.

Een ander kenmerk van voorhistorie van de kam behalve de vermenigvuldiging natuurlijk, was het incasseringsvermogen van de plant. Meest hoefde niet in dat p korreltiddperk, en gelukkig, want van "viano" stonk de een hele maand.

Men gooide kamerplanten nooit weg. Zo lang er leven werd hij gehouden en dat re de dan bijvoorbeeld in een *blossfeldiana* die nooit meer maar zich ontvouwde tot ekele structuur van steeds wordende blaadjes die allen de zon gedraaid waren. Elke dag drie druppels water keiharde wit uitgeslagen po Bij sommige mensen groe

kerstster uit tot een metersh met bovenaan één enkel rood blad. Na kerstmis natuurlijk met palmjes. Van die sta "ook een beetje groen b Mijnheer?" om dan apart in je te komen nadat de hoofd in het arrangement (een *Cin een pantoffelpiant) de pijp te wezen en langzaam te ver toch te bloeien en trossen gele bollekes te produceren langzaam afvleien tot moe noeg had van "die vuilighe En al die planten waren leuk om mee te spelen.*

rplanten

kamerplanten, de sanseveria, in gelijke plastic cache-pots. woestbaar, weerstonden ze arettensmog, kon met bier in gehouden worden en namenpeuken dankbaar in ontwant dat was "mest".

ntpaulia's passen ook in het efst een beetje verpieterd enaar één bloemetje. Ook de verzameling onverwoestbare onder de schildluizen en stoffiussen allerhande mogen we rgeten. Uitgedroogd tot en nt "een cactus moet je geen even". Wie heeft thuis geen een monstera gehad?

werd beweerd dat je de bla- net melk moest afwassen om en glanzen en omdat "glan- en "stofloos" de trots waren Vlaamse huismoeders, werd g gesponst.

zijn zelfs spuitbussen in de voor dat doel. Maar vooral ustera deliciosa beloonde die et altijd. De "gatenplant" aak een "zonder-gaten-plant" dit kenmerk verdween door aan licht, iets anders waar ners in die tijd in uitblonken.

Incasseringsvermogen

Een ander kenmerk van deze voorhistorie van de kamerplant, behalve de vermenigvuldigbaarheid natuurlijk, was het incasseringsvermogen van de plant.

Mest hoefde niet in dat pre-roze-korreltijdperk, en gelukkig maar, want van "viano" stonk de keuken een hele maand.

Men gooide kamerplanten ook nooit weg. Zo lang er leven in zat, werd hij gehouden en dat resulteerde dan bijvoorbeeld in een *Kalanchoë blossfeldiana* die nooit meer bloeide maar zich ontvouwde tot een wankelke structuur van steeds kleiner wordende blaadjes die allemaal naar de zon gedraaid waren. Ze kreeg elke dag drie druppels water op de keiharde wit uitgeslagen potgrond.

Bij sommige mensen groeide de kerstster uit tot een metershoge stok met bovenaan één enkel rood schutblad. Na kerstmis natuurlijk.

En palmpjes. Van die standaardpalmpjes die verkocht werden als "ook een beetje groen bijsteken, Mijnheer?" om dan apart in een potje te komen nadat de hoofdrolspeler in het arrangement (een *Cineraria* of een pantoffelplant) de pijp uit was.

En daar stond hij dan eenzaam te wezen en langzaam te vergelen en toch te bloeien en trossen van die gele bolletjes te produceren die er langzaam afvielen tot moeder genoeg had van "die vuiligheid".

En al die planten waren ook zo leuk om mee te spelen.

Bijna elke plantenliefhebber is begonnen met het op water laten wortelen van een parapluplant of een grasplant.

Kleuterscholen grossierden in kindje-op-moeders-schoot (twee verschillende planten hebben die populaire naam). Zelf gekweekt door de eigen spruit voor moederdag.

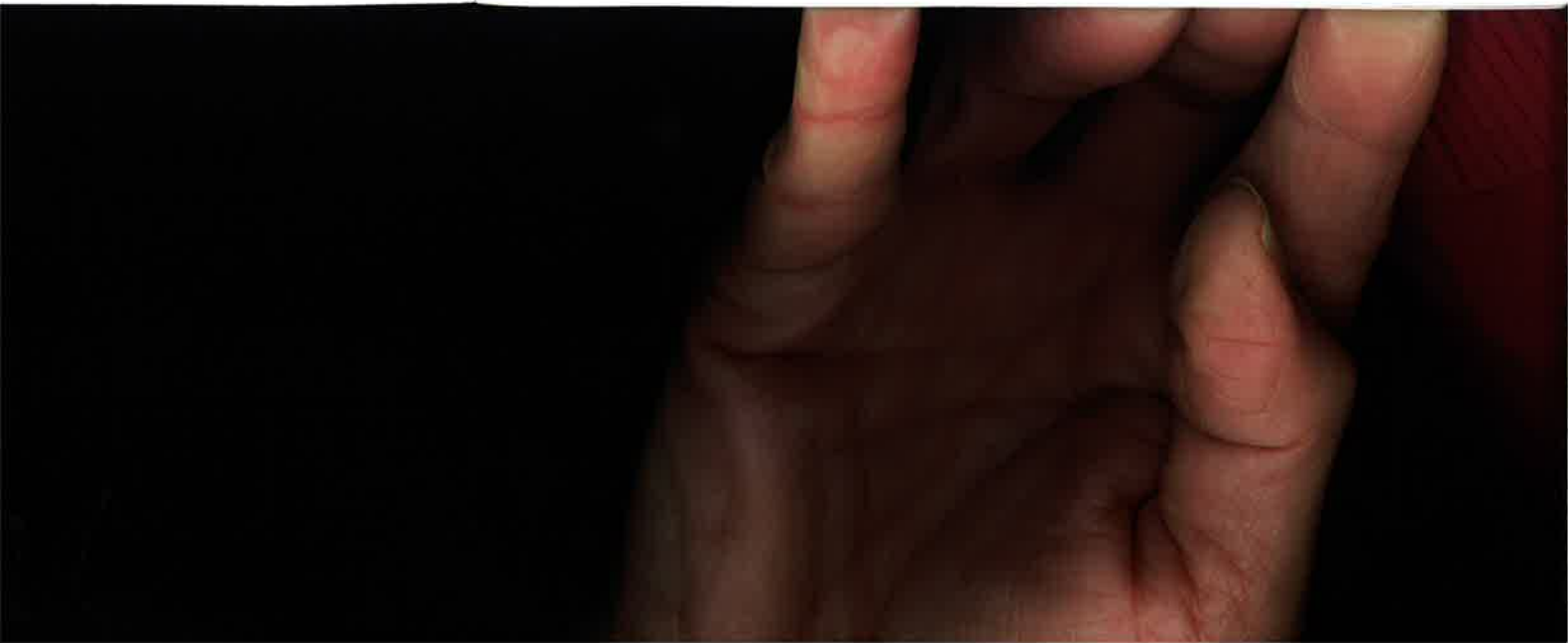
Het einde?

Maar bloeiende kamerplanten zijn bijna allemaal verdwenen nu, en je kan het gebrek aan interesse van de mensen ook goed merken, bij "De Slegte", aan de rij onverkoopbare boeken ("*Leven met kamerplanten*") uit de seventies.

We kopen steeds minder onbetekende potplanten, en als we het doen moeten ze een structurele rol vervullen in het interieur.

Na de korte gloriетijd van de dieffenbachia beleefden we enkele jaren geleden een hausse in yuccas en kamerpalmen. En zelfs papyrus (de echte), varens, bananenplanten en kokospalm werden verpatst aan nietsvermoedende liefhebbers.

De eerste gaan a) ten onder aan de veel te droge kameratmosfeer, of b) maken de hele boel wak en schimmelig omdat zij zoveel water verdampen. Het zijn planten voor de tropische kas. De derde is behoorlijk moeilijk, en de vierde stelt je na een jaar of twee voor de keuze: hij binnen en jij buiten of omgekeerd. ►

Hoe kom ik daar nu allemaal op ?

Wel, onlangs stond ik weer oog in oog met een kamerplant die vroeger absoluut mijn favoriet was. We kregen elkaar aan en de oude liederlamde meteen weer op. Ik heb het over de bijna verdwenen *billbergia*. Het exemplaar in kwestie was prachtig. Amerikanen zouden het "a *whopper*" noemen, en geeft toe, op minder worden we niet verliefd ook. Hij was veel te groot om te omarmen, en dat is met al die scherpe randjes aan de harde grijsgroene bladeren ook geen goed idee. Bovendien stond hij in volle bloei, en zou het zonde geweest zijn om al die mooie helder rose bloemen te beschadigen.

Maar natuurlijk: laten we even ernstig worden want de botanici fronsen natuurlijk de wenkbrauwen. Een *billbergia* heeft helemaal geen rose bloemen maar blauwgroene. Bon, beginnen bij het begin.

Hij is ook heel makkelijk te houden en -natuurlijk- te vermenvul-digen. Gewoon een schuut afsnijden, het snijvlak laten drogen en laten bewortelen. Kalkarme grond gebruik-ken. Hij wordt gegarandeerd niet ziek. Nostalgie krijgt u er eveneens gratis bij. Zet hem naast de liddac-tus. En niet meer aankomen.

De plant groeit door de talrijke zijschuiten al gauw uit tot een echte struik, met meerdere spectaculaire bellen voor gevolg.

Hij is ook heel makkelijk te hou-den en -natuurlijk- te vermenvul-digen. Gewoon een schuut afsnijden, het snijvlak laten drogen en laten bewortelen. Kalkarme grond gebruik-ken. Hij wordt gegarandeerd niet ziek.

Nostalgie krijgt u er eveneens gratis bij. Zet hem naast de liddac-tus. En niet meer aankomen.

De plant groeit door de talrijke zijschuiten al gauw uit tot een echte struik, met meerdere spectaculaire bellen voor gevolg.

Hij is ook heel makkelijk te hou-den en -natuurlijk- te vermenvul-digen. Gewoon een schuut afsnijden, het snijvlak laten drogen en laten bewortelen. Kalkarme grond gebruik-ken. Hij wordt gegarandeerd niet ziek.

Nostalgie krijgt u er eveneens gratis bij. Zet hem naast de liddac-tus. En niet meer aankomen.

De plant groeit door de talrijke zijschuiten al gauw uit tot een echte struik, met meerdere spectaculaire bellen voor gevolg.

De prachtige rose bel die daaruit tevoorschijn komt in de winter is natuurlijk alleen maar de "bloem" in schubben.

12

Er zijn van die plantenn
allerhande associ
opn
zeker e
om volksnamen
Soms g
soms v
maar altijd bo
ik denk dat ieder voo
van die leuke
kan op

Denk maar aan Herde
Donderkruid, Vingerhoed,
Bereklaauw, ... En als we d
boeken openslaan komen we
de haverklap tegen. Oo
namen die intussen niet
gebruikt worden.
Zo ontdekke ik, al zoeken
de Kornoelje, toevallig de
Sauceboom. Die was ik nooit
tegengekomen en meteen c
aan allerlei culinaire imp
Maar had deze naam wel ech
maken met sausen en derg
Niets is minder zeker in de
der plantennamen.
Dus verder zoeken was c
schap. Hieronder volgt he
taat. Lees smakelijk !

volksmond. Het gaat om de bladeren die een lange tros van witte bloemen omsluiten. De bloemblaadjes zijn groen met een witte rand en tijdens de bloei teruggeslagen om de prachtige meeldraden te tonen. Op zonnig moment verliest de bloeiwijze een beetje charme want de bladeren verkleuren en hangen op naar binnen zodat ze niet meer zo spectaculair zijn. Om dan echt te genieten van de loupe bovengehaald wordt de blauw-met-groene bloeiwijze van de eigenlijke bloeiwijze niet mis. Het randje is niet echt blauw, en voor één van de kleurnaam geen reclame-

plant groeit door de talrijke bladeren al gauw uit tot een echte tros met meerdere spectaculaire bloeiwijzen.

De plant is ook heel makkelijk te houden. Natuurlijk te vermenigvuldigen door een scheut afsnijden, in water laten drogen en laten drogen. Kalkarme grond gebruikt wordt wordt gegarandeerd niet

algie krijgt u er eveneens van. Zet hem naast de lidcactus. Het komt niet meer aankomen.

Ingrid Verdegem
Duffelstraat 12
9890 Semmerzake

Plantentuin - jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

Sauceboom

Er zijn van die plantennamen die
allerhande associaties oproepen
zeker als het om volksnamen gaat

Soms grappig
soms vreemd
maar altijd boeiend

Ik denk dat ieder voor zich
enkele van die leuke namen
kan opdiepen

Denk maar aan Herderstasje, Donderkruid, Vingerhoedskruid, Bereklaauw, ... En als we de oude boeken openslaan komen we ze om de haverklap tegen. Ook veel namen die intussen niet meer gebruikt worden.

Zo ontdekte ik, al zoekend rond de Kornoelje, toevallig de naam Sauceboom. Die was ik nooit eerder tegengekomen en meteen dacht ik aan allerlei culinaire implicaties. Maar had deze naam wel echt iets te maken met sausen en dergelijke? Niets is minder zeker in de wereld der plantennamen.

Dus verder zoeken was de boodschap. Hieronder volgt het resultaat. Lees smakelijk!

Eén van de eerste boeken waar ik deze veelbelovende naam ontmoette, was het Kruidtboek oft Beschrijvinghe van allerleye Ghewassen, Kruyderen, Hesteren, ende Gheboomten van Matthias De Lobel, uitgegeven bij Christoffel Plantyn te Antwerpen in 1581. Daarin zegt hij onder de titel Sauceboom het volgende:

" Sauceboom groeyet in coude of berghachtighe plaetsen/ ende is een boomachtich ghewas/ gheheel doorenachtich/ met zeer herde tacken van vijf oft ses cubitus hooghe/ aende welcke zeer veel/ stijve dickachtighe bladers groeyen/ dien vanden Pyracantha oft Myrtus ghelijck/ gekerft/ ende suerachtich van smaecke. De bloemen zijn moschachtich/ tusschen de bladers uit kijckende/ dien vanden Aelbesien oft Cornouilleboom niet onghelijck/ nae de welcke zeer cleyne lanckworpi-ge besien comen/ met hoopen by een op steelkens staende/ van fatsoen verwe/ ende bycans oock smaecke den Cornouillen gelijk. De schorsse van den boom is asch-graeul/ onder de welcke een dunne gele light/ die inder Apoteken/ Bugia ghenoeemt wordt. "

Erg interessant zijn de verschillende andere namen voor deze plant

En leuke tip voor kar

blondines!

En in de 1618-uitgave v

Cruydt-Boeck, bij Fr. van R

gen te Leyden volgt nog een

tip:

"De jonge uitspruytels v

gewas mogen ook seer nu

geten worden min noch me

de Asperges: maer sij h

ander crachten dan de op

off ghemeyne Asperges."

Blijkbaar een plant met ze

nuttige eigenschappen: med

culinair, cosmetisch, ... Om o

den werd de Zuurbes dan oo

vuldig in de hoven gehaald,

haagplant, zoals Dodoens z

meldt:

"Dit gewas wort in versc

landen ghevonden op ong

wede ende verlaten/ doch n

dorrel maer wat vochte

plaetsen: ende oock wel in o

schen/ oft aende ranten v

selvel/ ende somtijts bij so

hagen en afschutsele van

den.

Ende van daeren wort hij

hoven van sommige liefth

ghebroucht/ en men maec

somtijts hagen van."

Deze toepassing van de Z

als haagplant (naast een

andere planten) kreeg voora

17de en 18de eeuw veel bela

ling, toen de aanleg van form

de vrienden van de plantentuin - jaargang

om men in de oude kruidenboeken

spreekt van Sauceboom, terwijl men

tegenwoordig eerder de term struik

of heester zou gebruiken. De over-

gang tussen struik en boom blijft een

onduidelijke kwestie.

Maar veel van de planten die

omwille van hun vruchten gekweekt

werden kregen in de oudere litera-

tuur de omschrijving "boom".

Zo ook bij Rembert Dodoens in

zijn Cruyde boeck, uitgegeven te

Antwerpen in 1554. Bij hem krijgen

we echter meer informatie over het

gebruik in "sausen" en het in die tijd

van deze

soort:

"Sauseboom wordt in Brabant aen

die canten van sommige bos-

schen/ ende by sommige hagen

ghavonden/ Hy wordt oock vele in

die hoven sonderlinghe van den

cruyt liefhebbers gheplant.

Die groene bladeren van Sause-

boom dienen om Sausen daer af te

maken tot den spijzen ghelijck dat

Surckele/ ende die sause die daer

af ghemaeckt wordt/ es vercoelen-

de ende maectt appetijt/ ende es

seer goet den ghenen die verhit

ende corttsachtich sijn.

Die besiekens van Sauseboom

stoppen den loop des buycx/ ende

stelpen alle overvloedighen vloet van

den vrouwen/ ende alle onnatuer-

lijcke bloetganck.

Die wortelen van Sauseboom in

looghe gheweyckt maken dat hayr

geel/ als men dat hayr daer mede

dickwils wascht."

de vrienden van de plantentuin - jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

die Lobelius eraan toevoegt. In het

Frans Espine algrette en Espine

vinette; in het Duits onder andere

Erbsel, Versich, Saurich; in het Latijn

Berberis, Crispinus, Spina sancta.

Een hele rits namen waartussen

vooral *Berberis* de aandacht trekt.

Verder speuren en vergelijkken tus-

sen zowel beschrijvingen als afbeel-

dingen in de oudere en meer recente

literatuur, bevestigde dat Sauce-

boom inderdaad de oude naam is

voor de inheemse soort *Berberis vul-*

garis of Zuurbes.

Het is een plant die als inheems

beschouwd wordt in Europa, van

Frankrijk tot Centraal Rusland en

nog in het wild te vinden in het

Maasdistric en de Ardennen. Haar

aanwezigheid in het Duindistric is

wellicht een gevolg van verwilde-

ring vanuit aangeplante exempla-

doornen.

De Zuurbes bloeit in mei-juni

met kleine, lichtgele bloemen in

dichte trossen, in het najaar gevolgd

door rode bessen.

De aangegeven hoogte varieert

van bron tot bron.

Maar een hoogte van 3 tot 4 m is

wellicht één van de redenen waar-

en in de oude kruidenboeken
t van Sauceboom, terwijl men
voordig eerder de term struik
ster zou gebruiken. De over-
ussen struik en boom blijft een
delijke kwestie.

aar veel van de planten die
le van hun vruchten gekweekt
n kregen in de oudere litera-
e omschrijving "boom".

ook bij Rembert Dodoens in
ruijke boeck, uitgegeven te
rpen in 1554. Bij hem krijgen
ter meer informatie over het
k in "sausen" en het in die tijd
gemeen voorkomen van deze

*Sauseboom wordt in Brabant aen
anten van sommige bos-
ende by sommige hagen
nden/ Hy wordt oock vele in
oven sonderlinghe van den
iefhebbers gheplant.*

*oeene bladeren van Sause-
dienen om Sausen daer af te
tot den spijsen ghelijck dat
le/ ende die sause die daer
maeckt wordt/ es vercoelen-
de maeckt appetijt/ ende es
oet den ghenen die verhit
ortsachtich sijn.*

*esiekens van Sauseboom
n den loop des buycx/ ende
alle overvloedighe vloet van
ouwen/ ende alle onnatuer-
loetganck.*

*ortelen van Sauseboom in
gheweyckt maken dat hayr
lsmen dat hayr daer mede
s wascht. "*

Een leuke tip voor kandidaat
blondines !

En in de 1618-uitgave van zijn
Cruydt-Boeck, bij Fr. van Ravelin-
gen te Leyden volgt nog een andere
tip :

*" De jonge uitspruytsels van dit
gewas mogen oock seer nuttelyck
geten worden min noch meer dan
de Asperges : maer sij hebben
ander crachten dan de oprechte
oft ghemeyne Asperges. "*

Blijkbaar een plant met zeer veel
nuttige eigenschappen : medicinaal,
culinair, cosmetisch, ... Om deze re-
den werd de Zuurbes dan ook veel-
vuldig in de hoven gehaald, ook als
haagplant, zoals Dodoens zelf ver-
meldt :

*" Dit gewas wort in verscheyden
landen ghevonden op onghebou-
wede ende verlaten/ doch niet heel
dorre/ maer wat vochtachtige
plaetsen : ende oock wel in de bos-
schen/ oft aende ranten van de
selve/ ende somtijts bij sommige
hagen en afschutselen van de vel-
den.*

*Ende van daeren wort hij in de
hoven van sommige liefhebbers
ghebrocht/ en men maect daer
somsomtijts hagen van. "*

Deze toepassing van de Zuurbes
als haagplant (naast een aantal
andere planten) kreeg vooral in de
17de en 18de eeuw veel belangstel-
ling, toen de aanleg van formele tui-

nen voor een groot deel bestond uit
structuren in haagvorm.

Ook tegenwoordig worden
Berberis-soorten als haagplant in tui-
nen en stedelijke plantsoenen aange-
wend, hoewel het nu meestal om
cultivars gaat, resultaten van krui-
singen tussen uitheemse soorten.
Maar dat is een heel ander verhaal.
In dit artikelje blijven we voorlopig
bij de inheemse Zuurbes.

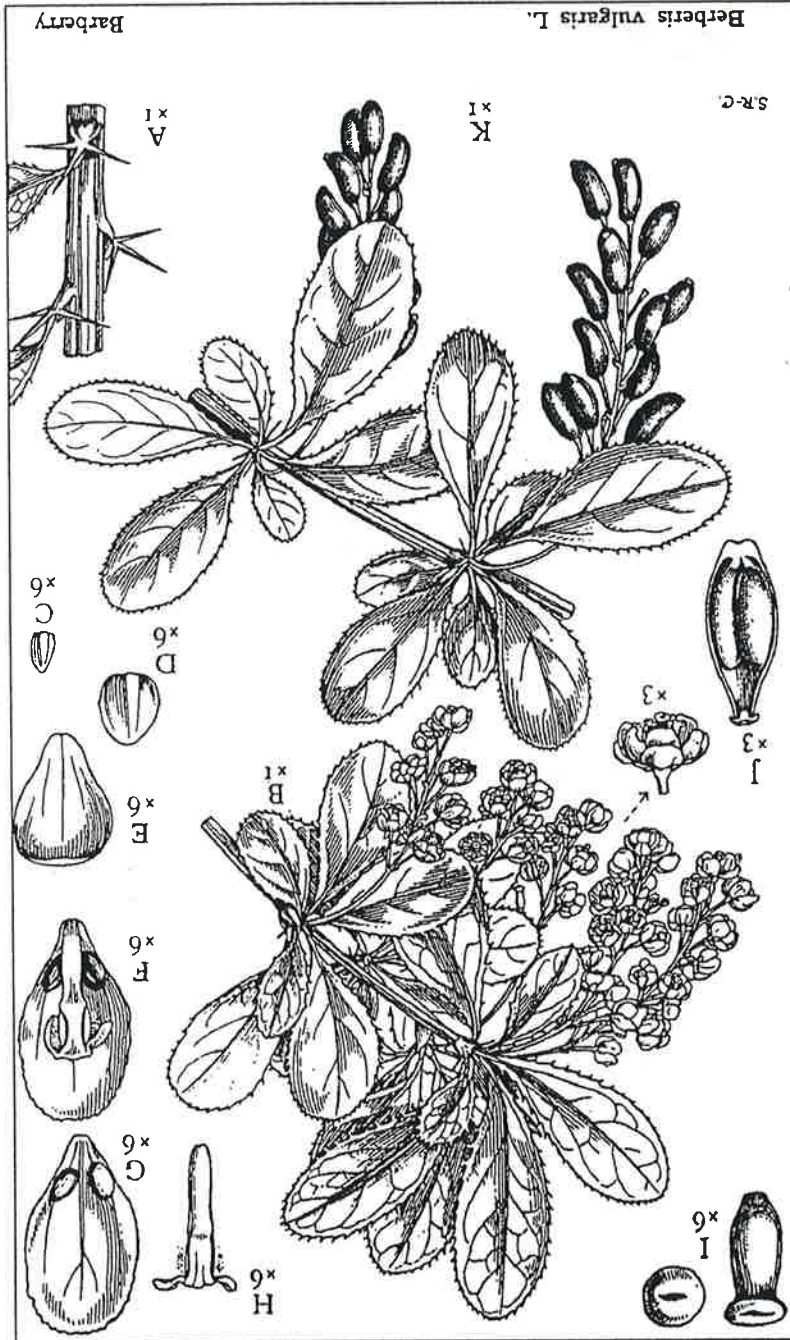
Zo werd de Zuurbes in de 17de
eeuw soms samen met andere haag-
planten verwerkt bij het aanleggen
van doolhoven, een veelvuldig toe-
gepast element bij het ontwerpen
van grote tuinen en parken in deze
periode. Er waren heel wat uiteen-
lopende vormen van labyrinten, met
zowel lage als hoge beplanting,
waarvan de samenstelling zeer ver-
schillend kon zijn.

Eén beschrijving van zo'n dool-
hof waar ook Zuurbes als haagplant
gebruikt werd, vinden we in het
reisverslag van Sir William Brereton
die in de zomer van 1634 Nederland
bezocht. Ook de tuin van de Prins
van Oranje in Den Haag kwam aan
bod. In zijn uitgebreide beschrijving
is er de vermelding van een doolhof
met hoge in vorm gesnoeide hagen,
gesteund door houten structuren en
samengesteld uit onder andere
Taxus, *Buxus*, *Olm*, *Liguster*, *Juni-
perus*, *Kornoelje*, *Perelaar*, *Appelaar*,
Thuya, *Tamarisk*, *Berberis*, ...

De plant werd vanzelfsprekend
eveneens vermeld in de catalogi van
collectietuinen. Maar de uiteenlo-
pende synonymie gehanteerd door

A, deel van de stam; B, bloeiende tak en een bloem uitvergroet; C, een van de buitenste kelkbladen; D, een van de drie tussenliggende kelkbladen; E, een van de drie binnenste kelkbladen; F, kroonblad en stuifmeeldraad; G, kroonblad; H, openge-sprongen anthere; I, stempel; J, in de lengte doorsneden jonge vrucht; K, tak met vruchten. Bloemen zijn geel van kleur, de bessen rood. Ross-Craig, 1979, *Drawings of British Plants*.

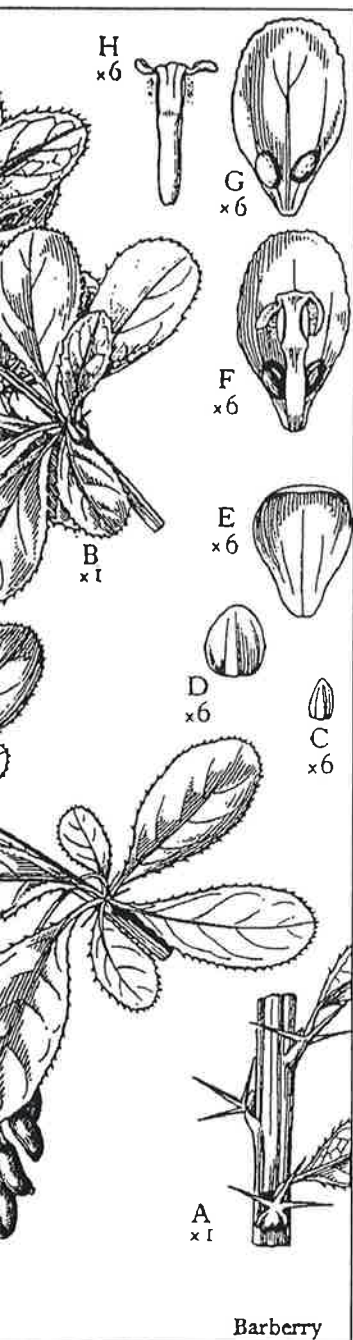
In de loop van de 18e eeuw werd deze vorm meestal niet beschreven als een afzonderlijk soort, maar eerder als een var. asperma, onder andere

"Clusius heeft daer een soort Berberis asporos."

werd: wat bij Dodoens (1618) het afzonderlijke soort besch met vruchten zonder pitten, geval naar Clusius die deze

De soort kreeg pas definitief omliep waren. De vele namen die voor deze

verschillende auteurs zorg Recensio Plantarum in Joannis Hermann (Brussel) waarin de planten aanwezig waren van apotheker Johan mann opgesomd worden. vinden we zowel een Berberis Clusii, als een Oxiaconta Crispinus Dioscor., naar Dodon., Berberis Offic., naar telkens zouden verwijzen Berberis vulgaris. Een verre de

Barberry

verschillende auteurs zorgde voor nogal wat verwarring. Zoals in de *Recensio Plantarum* in *Horto Joannis Hermanni* (Brussel, 1652), waarin de planten aanwezig in de tuin van apotheker Johann Hermann opgesomd worden. Daarin vinden we zowel een *Berberis asporos* Clusii, als een *Oxiacanta* Galen., *Crispinus* Dioscor., *Spina acida* Dodon., *Berberis* Offic., namen die telkens zouden verwijzen naar *Berberis vulgaris*. Een verre echo van de vele namen die voor deze plant in omloop waren.

De soort kreeg pas definitief de naam *Berberis vulgaris* met de publicatie van de *Species Plantarum* (1753) van Carolus Linnaeus, het startwerk van de huidige botanische naamgeving.

Berberis asporos verwijst in elk geval naar Clusius die deze vorm met vruchten zonder pitten als een afzonderlijke soort beschouwde, wat bij Dodoens (1618) herhaald werd:

" *Clusius heeft daer een soorte van gevonden/ wiens bezien geen steene in een hebben : ende daerom bequaemer zijn om te confijten/ dan de ander : dese noemt hij Berberis asporos.* "

In de loop van de 18de eeuw werd deze vorm meestal niet meer beschreven als een afzonderlijke soort, maar eerder als een variëteit, en aangeduid als *Berberis vulgaris* var. *asperma*, onder andere door

Linnaeus. In werken die handelden over fruitteelt kwam deze kwestie soms ter sprake. Zoals in *L'Ecole du Jardin Fruitier...* door M. de la Bretonnerie, uitgegeven te Parijs in 1784 (Tome second, Chapitre VIII : De l'Epine-Vinette; ses différentes especes, sa culture & ses usages) :

" *L'épine-vinette sans pépins qu'on estime, n'est point une espece particulière, mais une dégénération de l'arbre quand il est vieux ... On prétend qu'en perçant un trou dans sa racine, le petit arbrisseau en est affoibli, & qu'il donne alors des fruits sans pépins.* "

Maar in deze periode zijn blijkbaar niet alle auteurs even strikt in het maken van onderscheid tussen soort en variëteit. Zo onderscheidt Johann Hermann Knoop in zijn *Fructologia* of *Beschryving der Vrughtbomen en Vrughten* die men in de hoven plant en onderhoud (Leeuwarden, 1763), drie soorten, nl.: de gemeene Berberisse, de Berberisse zonder Korls en de Breed-bladige Berberisse. Over de tweede zegt hij het volgende :

" *De tweede soort verschilt niet van de eerste, dan dat de Vrughten of Besien geen Korls hebben, en zyn derhalven meest geagt om te Confyten, dewyl 't zeer moeizaam is, om de Korls tot dien einde uit de kleine Vrughten te pluizen.* "

van te maken; alle welke confyten, of er Syroop, en Geleer, and in greater plenty, than anders gebruikt, als om dezelve te De Vruchten worden niet of weinig Sause-boom voert.

of liever Heester de naam van gebruikt; waar van ook deze Boom (not in hedges, as was the old fruit, it should be planted single Where this plant is cultivated for its for garnishing dishes ... but is also cultivated in gardens for its fruit, which is pickled, and used hedges in many parts of England, Barbary ... grows naturally in the "Berberis (Vulgaris) : The common

pe Doorns, en om dat ze digt by een andere Hoven daar door te Heiningen, om de gemeene Vrucht- een groeijen, dienstig tot de Doorns, en om dat ze digt by " Ze zyn ook wegens haare scher-

we heel wat leren uit dit werk : Berberis in deze periode kunnen Zeker over het gebruik van de blieerde werk Fructologia.

behandeld in het vijf jaar later gepu- zijn tijd courant waren, werden De andere vruchtbomen die in oude fruitsoorten.

een belangrijke informatiebron voor vandaag nog steeds beschouwd als gekweekte appelen en peren, ook Justeerde studie over de toenmalig is een prachtig door hemzelf geïl- Pomologia (Leeuwarden, 1758). Dit vooral bekendheid door zijn onder andere tuinbouw. Hij kreeg gepubliceerde hij heel wat boeken over te Mariënborg. Later in zijn leven Hessen-Kassel in haar buitenplaats hovenier van Maria-Louisa van veel ervaring en kennis opdeed als 1700- ca. 1770) was een Duitser die Johann Hermann Knoop (ca.

upon those which are suffered to reer, and in greater plenty, than method the fruit will be much fat- gross shoots pruned out : by this autumn taken away, and all the practice) and the suckers every (not in hedges, as was the old fruit, it should be planted single Where this plant is cultivated for its for garnishing dishes ... but is also cultivated in gardens for its fruit, which is pickled, and used hedges in many parts of England, Barbary ... grows naturally in the "Berberis (Vulgaris) : The common

van Philip Miller (London, 1768) : editie van The Gardeners Dictionary vinden. Zo bijvoorbeeld in de 8ste beschrijvingen en toepassingen te periode (18de eeuw) gelijkwaardige in Groot-Brittannië, zijn in deze Aan de overkant van het Kanaal,

te maken." daer eene schoone geel- Verf van Takken, dient voor de Schilders om De binnenst geel- Schors der gelt. meede gewasschen ende gegor- sch en ontsteking der Keel, daar dienstig voor onzuiver Tand-vie- gedroogt, in gekookt zyn, is heel Het water waar de niet volkome worden...

Conserven zeer aangenaam, gezond, en verkoelende zyn in heete Kooitzen, en in heete tyden, even als die van roode Aalbesien, en ook op dezelfde wyze toebereld worden...

grow wild. A few of these shrubs may be wed to have place in wilder or plantations of shrubs, they will make a pretty varie the fruit will be food for the but they should not be pla great quantities, near walks are much frequented, b their flowers emit a very disagreeable odour."

Over dit laatste punt verschillende meningen ge worden, al sinds de tij Dodoens (Cruydt-Boeck, 161 stelde vast dat de bloemen omige plaats een goede ge spreiden en elders een zwart onaangetaste geur.

Interessant in de tekst van is de subtiel verschuiving v ter nupsplant, naar een beg ornamentele toepassing. De nale eigenschappen word meer besproken, en zelfs het als haagplant blijft minder g Wel wordt de Barbary gesug als onderdeel van "wildert waar de struik zorgt voor een afwisseling tussen de ander ken en met haar besses de kan lokken. Deze zgn. wildernissen v sinds de 17de eeuw, net zoals der vermelde doolhoven, e onderdeel van kasteeituinten Alleerhande, meestal in struiken en bomen werde ondergebracht, en het gehe

ven zeer aangenaam,
d, en verkoelende zyn in
Koortzen, en in heete tyden,
s die van roode Aalbesien,
op dezelfde wyze toebereid
a...

ter waar de niet volkome
erberissen, 't zy versch
gt, in gekookt zyn, is heel
g voor onzuiver Tand-vle-
ontsteking der Keel, daar
gewasschen ende gegor-

nnenst geele Schors der
dient voor de Schilders om
ene schoone geele Verf van
en. "

a de overkant van het Kanaal,
ot-Brittannië, zyn in deze
e (18de eeuw) gelijkaardige
vingen en toepassingen te
Zo bijvoorbeeld in de 8ste
an The Gardeners Dictionary
llip Miller (London, 1768) :

eris (Vulgaris) : The common
ry ... grows naturally in the
in many parts of England,
also cultivated in gardens for
which is pickled, and used
nishing dishes ...

this plant is cultivated for its
should be planted single
hedges, as was the old
e) and the suckers every
n taken away, and all the
shoots pruned out : by this
l the fruit will be much fai-
d in greater plenty, than
hose which are suffered to

grow wild.

A few of these shrubs may be allo-
wed to have place in wildernesses,
or plantations of shrubs, where
they will make a pretty variety, and
the fruit will be food for the birds;
but they should not be planted in
great quantities, near walks which
are much frequented, because
their flowers emit a very strong
disagreeable odour. "

Over dit laatste punt kunnen
verschillende meningen gevonden
worden, al sinds de tijd van
Dodoens (Cruydt-Boeck, 1618). Hij
stelde vast dat de bloemen op som-
mige plaatsen een goede geur ver-
spreiden en elders een zware, bijna
onaangename geur.

Interessant in de tekst van Miller
is de subtiele verschuiving van lou-
ter nutsplant, naar een begin van
ornamentele toepassing. De medici-
nale eigenschappen worden niet
meer besproken, en zelfs het gebruik
als haagplant blijkt minder gewenst.
Wel wordt de Barberry gesuggereerd
als onderdeel van "wildernesses",
waar de struik zorgt voor een mooie
afwisseling tussen de andere strui-
ken en met haar bessen de vogels
kan lokken.

Deze zgn. wildernissen waren al
sinds de 17de eeuw, net zoals de eer-
der vermelde doolhoven, een vast
onderdeel van kasteeltuinen.

Allerhande, meestal inheemse
struiken en bomen werden er in
ondergebracht, en het geheel werd

doorkruist door met veel zorg
geplande wandelpaden.

Een verdere ontwikkeling vin-
den we bij William Forsyth (1737-
1804) in zijn Treatise on Culture and
Management of Fruit-trees (1802),
die verscheidene edities kende, ook
in Frankrijk.

In de *Traité de la culture des
arbres fruitiers* ... par W. Forsyth,
Jardinier de S.M. Britannique, tra-
duit par J.P. Pictet-Mallet (Paris,
1805 - Seconde édition), vernemen
we in Chapitre XV : De l'Épine-
Vinette, het volgende :

" *Le fruit de l'épine-vinette est utile
pour conserver et confire, et pour
garnir les plats. Ces arbrisseaux
font aussi un très-bel effet dans les
bosquets et les boulingrins [= afge-
leid van het Engelse bowling-
green], à cause de l'aspect de
leurs fruits. En automne et en
hiver, ils offrent un coup-d'oeil
agréable, à cause de leurs fruits
différemment colorés. Ceux qui
aiment entendre le chant des
oiseaux, trouveront l'épine-vinette
très-propre à les attirer dans les
places où on l'aura plantée, car ils
sont très-amateurs de son fruit ...* "

Forsyth vermeldt vier variëtei-
ten omwille van de vruchten :

1. L'épine-vinette rouge sans os
2. L'épine-vinette blanche
3. La douce noire
4. La rouge commune à pépins :
Celle-ci est plantée plus pour l'orne-

ment que pour l'usage, à raison de ses belles baies rouges.

Dit laatste zou een aanwijzing kunnen zijn dat de gewone Zuurbes in het begin van de 19de eeuw eerder als ornamentele plant aangevend werd. Enkel bepaalde variëteiten kwamen nog in aanmerking voor de vruchten, hoewel de door Forsyth vermelde variëteiten niet eenvoudig te identificeren zijn. "La douce noire" is waarschijnlijk de variëteit die door Miller (1768) vermeld wordt als *Berberis orientalis* (Eastern Barberry with a black sweet fruit).

Hoe dan ook werden deze vormen van *Berberis vulgaris* in de loop van de 19de eeuw meer en meer overschaduw door de introductie van talrijke wijdere *Berberis*-soorten, vooral uit Zuid-Amerika en Azië. Deze toenemende invoer en de evoluerende kijk op tuinaanleg, zorgden ervoor dat de gewone Zuurbes als tuinplant minder aandacht kreeg.

Een andere reden was meer dramatisch. Blijkbaar is de Zuurbes de gasplant voor graanoest, een schimmelmelziekte die verschuilde graan gewassen aantast. Toen dit in de 19de eeuw ontdekt werd, volgde een massale vernietiging van deze plant. Waarschijnlijk één van de redenen waarom de soort nu nog nauwelijks in het wild te vinden is. Ook in tuincentra en plantenkwekerijen zal men tegenwoordig deze wilde soort niet meer vinden. Eigenlijk geen probleem, want de

vele andere soorten en cultivars van het geslacht *Berberis* die men wel kan vinden, zouden vrij zijn van deze schimmelmelziekte en bieden heel wat mogelijkheden als sierplant. De meeste eveneens met eetbare bessen. Maar hierover wellicht meer in een volgend artikelje.

Bibliografie

Boom, B.K. (1980). NEDERLANDSE DENDROLOGIE, Wageningen.

Coats, A.M. (1963). GARDEN SHRUBS AND THEIR HISTORIES, London.

de la Bretonnerie, M. (1784). L'ÉCOLE DU JARDIN FRUITIER, Paris.

De Langhe, J.E., e.a. (1988). FLORA VAN BELGIË..., Meise.

De I'Obel, M. (1581). KRUYDT-BOECK OFT..., Antwerpen.

Desmond, R. (1977). DICTIONARY OF BRITISH AND IRISH BOTANISTS..., London.

De Wildeman, E. (1950). NOTES POUR L'HISTOIRE DE LA BOTANIQUE..., Brussel.

Dodoens, R. (1554, 1968). KRUYT-DEBOECK, Antwerpen.

Dodoens, R. (1618). KRUYDT-BOECK, Leyden.

Forsyth, W. (1805). TRATTAAT VAN DE CULTURE DES ARBRES FRUITIERS, HADFIELD, M. (1969). A HISTORY OF BRITISH GARDENING, London.

Hermann, J. (1652). RANTARUM IN HORTO..., Brussel.

Knoop, J.H. (1763). FRUCHT-OF..., Leeuwarden.

Krüssmann, G. (1965). DENDROLOGIE, Berlin.

Loudon, J.C. (1839). HORTUS TANNICUS, London.

Miller, Ph. (1768). THE GARDENER'S DICTIONARY, London.

Phillips, R. & Rix, M. (1997). BLOEIENDE HEESTERS, Utrecht.

Vandamme, L., e.a. (1997). LEZEN BLOEMEN, Brugge.

Bernard S.
Oude
8000

andere soorten en cultivars van
 slacht *Berberis* die men wel
 inden, zouden vrij zijn van
 schimmelziekte en bieden heel
 mogelijkheden als sierplant.
 meeste eveneens met eetbare
 . Maar hierover wellicht meer
 volgend artikeltje.

grafie

om, B.K. (1980). NEDERLANDSE
 OLOGIE, Wageningen.

ats, A.M. (1963). GARDEN
 AND THEIR HISTORIES, London.

la Bretonnerie, M. (1784). L'É-
 U JARDIN FRUITIER, Paris.

Langhe, J.E., e.a. (1988).
 VAN BELGIË..., Meise.

l'Obel, M. (1581). KRUYDT-
 DFT..., Antwerpen.

smond, R. (1977). DICTIONARY
 TISH AND IRISH BOTANISTS...,
 n.

Wildeman, E. (1950). NOTES
 HISTOIRE DE LA BOTANIQUE...,
 l.

doens, R. (1554, 1968). CRUIJ-
 K, Antwerpen.

doens, R. (1618). CRUYDT-
 Leyden.

Forsyth, W. (1805). TRAITÉ DE LA
 CULTURE DES ARBRES FRUITIERS, Paris.

Hadfield, M. (1969). A HISTORY OF
 BRITISH GARDENING, London.

Hermann, J. (1652). RECENSIO
 PLANTARUM IN HORTO..., Brussel.

Knoop, J.H. (1763). FRUCTOLOGIA
 OF..., Leeuwarden.

Krüssmann, G. (1965). DIE LAUB-
 GEHÖLZE, Berlin.

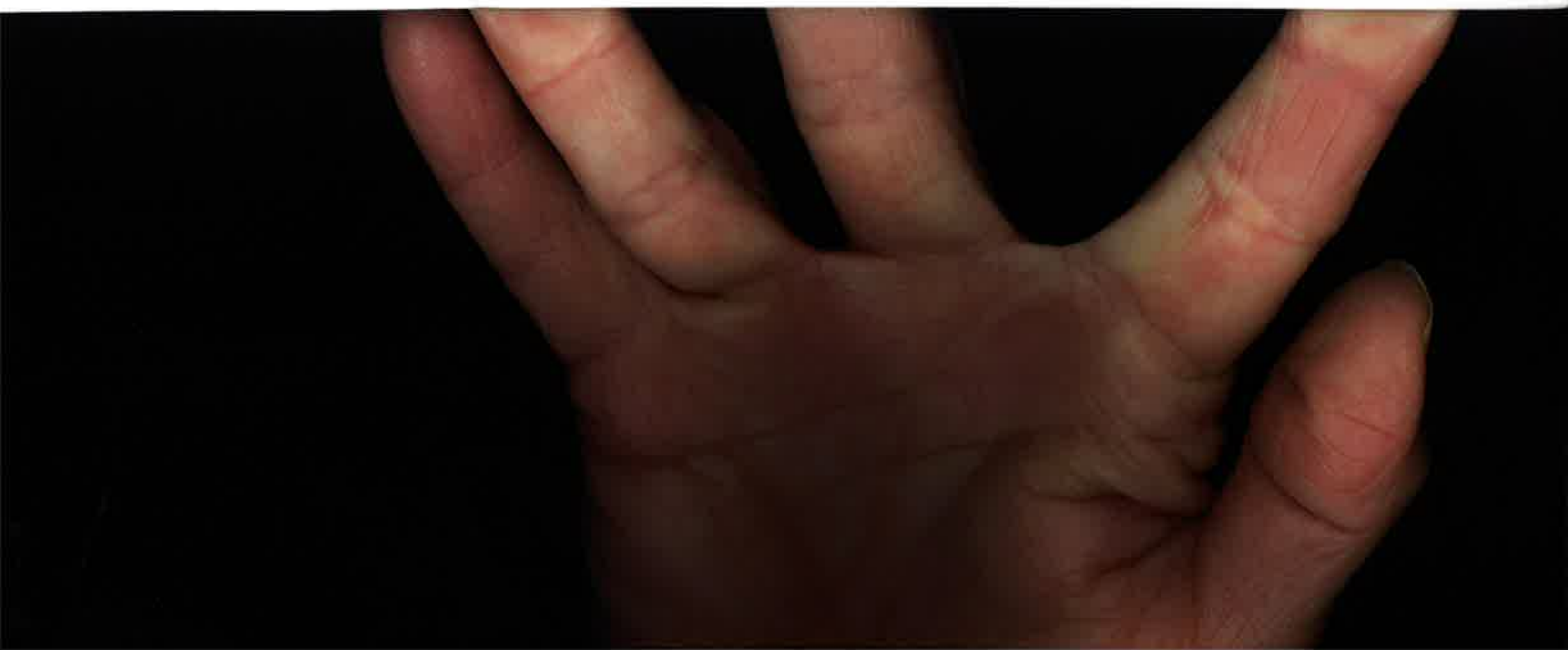
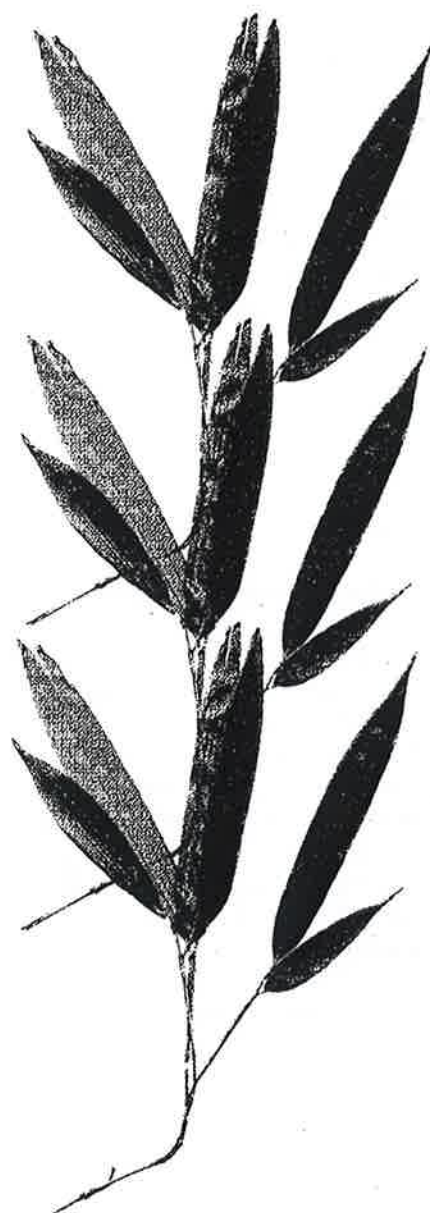
Loudon, J.C. (1839). HORTUS BRI-
 TANNICUS, London.

Miller, Ph. (1768). THE GARDENERS
 DICTIONARY, London.

Phillips, R. & Rix, M. (1989).
 BLOEIENDE HEESTERS, Utrecht, Ant-
 werpen.

Vandamme, L., e.a. (1997). UITGE-
 LEZEN BLOEMEN, Brugge.

Bernard Symoens
 Oude Burg 16
 8000 Brugge

Lezersforum

Berichten, vragen en nieuws
van en voor de leden

Voorintekenaars boek 200 jaar

Plantentuin...

Uw exemplaar kan u bekomen

op het Laboratorium Plantkunde, bij

Paul Goetghebuer, of op het secreta-

riaat, dagelijks tijdens de werkuren

of op afspraak (tel. 09 - 264 5055).

Extra exemplaren zijn te koop

aan 2000 F.

Een heel mooi boek, met

prachtige foto's!

Warm aanbevelen!

Activiteiten in de Plantentuin

Hier gaan ook nog diverse acti-

viteiten door die niet door de

Vrienden worden georganiseerd.

Maar ongetwijfeld zullen heel wat

van onze leden toch met veel

belangstelling uitkijken naar wat in

onze (= hun!) Plantentuin gebeurt.

Daarom wordt geleidelijk een volle-

dige lijst van alles wat in en om deze

Plantentuin gebeurt voor u toegan-

kelijk gemaakt op een eigen website

(adres : zie binnenzijde omslag).

Wat meer is, op deze website

plaatsen we ook foto's van **NU** bloei-

ende of opmerkelijke planten. Tot

binnenkort!

In het voorjaar 2002 worden

opnieuw een aantal lessen Ikebana

georganiseerd.

De lessen gaan door telkens op

een zaterdag, op de volgende dagen

: 26-01, 23-01, 30-03, 11-05, 15-06.

Onze lesgeefster : Godelieve Van

den Heuvel - Janssens.

Geïnteresseerde personen kun-

nen een deel van deze lessen bijwo-

nen : vanaf 11u welkom in het

ingangsggebouwtje van de serres.

Ikebana International organiseert!

Op 24 maart wordt een work-

shop georganiseerd "Bloemen en

planten in glas".

Voor **87 Euro** krijgt elke deelne-

mer 2 glasccontainers en alle planten-

materiaal.

Deze dag zal doorgaan in de

zaal "Den Blank" te Overijse.

Op 6 juni volgt een workshop

omtrent "Tuinsculpturen".

Deelname : 28 Euro.

We werken in het Arboretum

Kalmthout, en de schikkingen blij-

ven tentoongesteld tot en met 9 juni.

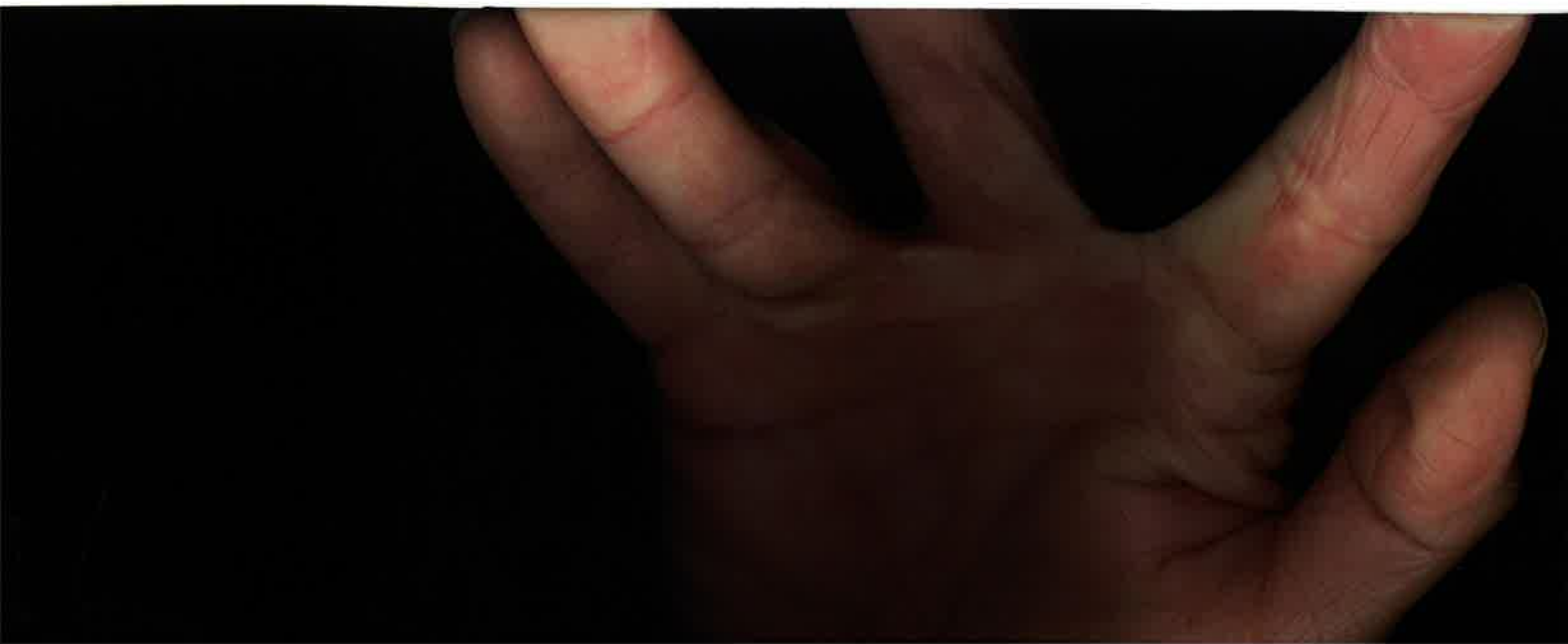
Wie aan een van deze dagen wil

deelnemen, kan contact opnemen

met Godelieve Van den Heuvel (tel.

& fax : 03 - 645 71 98), of met Gilberte

Comhaire (tel. 09 - 222 81 87).

na

het voorjaar 2002 worden
w een aantal lessen Ikebana
niseerd.

lessen gaan door telkens op
erdag, op de volgende dagen
23-01, 30-03, 11-05, 15-06.

ze lesgeefster : Godelieve Van
euvel - Janssens.

interesseerde personen kun-
n deel van deze lessen bijwo-
vanaf 11u welkom in het
sgebouwtje van de serres.

...veel volk...

a International organiseert !

24 maart wordt een work-
georganiseerd "Bloemen en
in glas".

87 Euro krijgt elke deelne-
lascontainers en alle planten-
al.

de dag zal doorgaan in de
en Blank" te Overijse.

6 juni volgt een workshop
t "Tuinsculpturen".

lname : 28 Euro.

werken in het Arboretum
out, en de schikkingen blij-
toongesteld tot en met 9 juni.

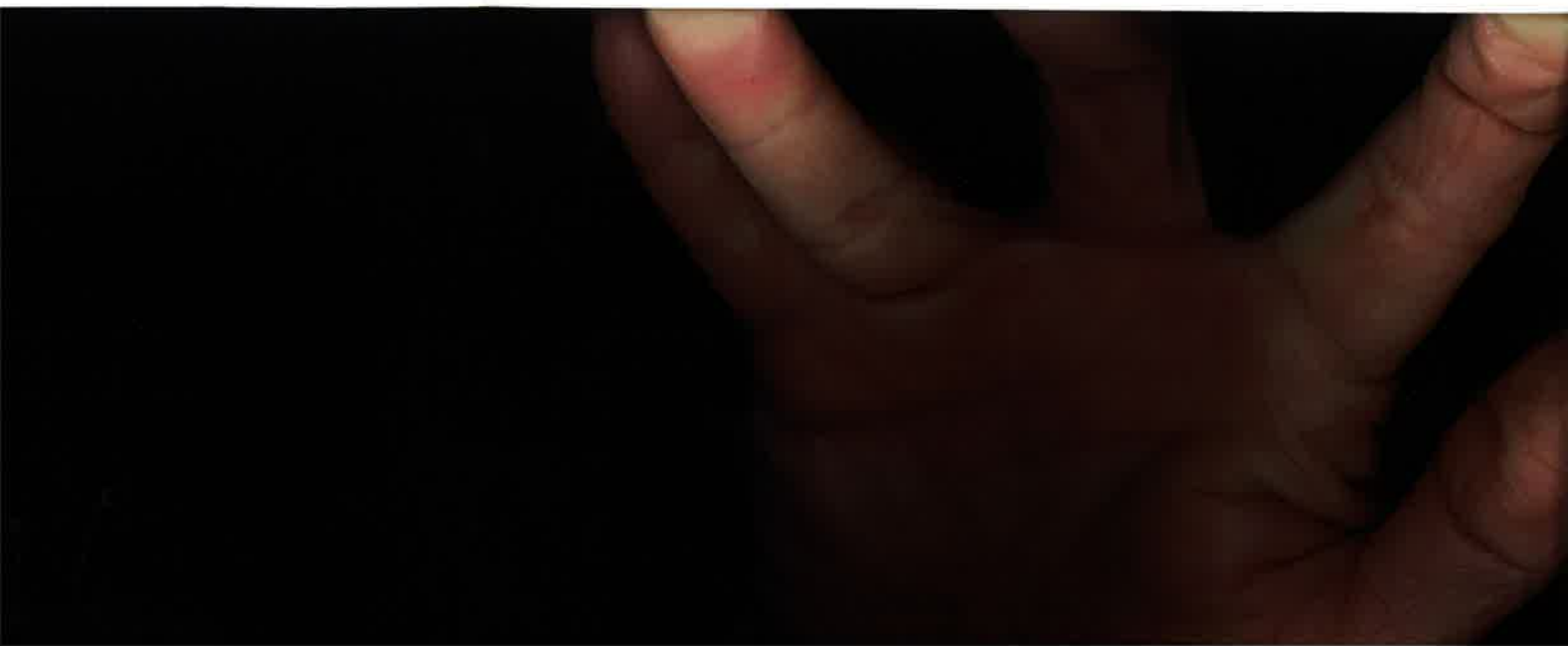
botanische hapjes

aan een van deze dagen wil
nen, kan contact opnemen
delieve Van den Heuvel (tel.
3 - 645 71 98), of met Gilberte
re (tel. 09 - 222 81 87).

entuin - jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

de vrienden van de plantentuin - jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

23

overzicht tafel met Cyclamen

namen controleren

namen controleren

overzicht tafel met bloeiende planten

overzicht tafel met *Cyclamen*

overzicht *Epimedium*

overzicht *Helleborus*

de staartaren van *Stachyurus praecox*
alle kleurenfoto's © Chris Vermeire

Open tuinen Waasland

Acht mooie tuinen uit
Waasland zetten hun tuinen
gedurende het Pinksterweekeken
19-20 mei, van 10 u tot 18 u,
toegang is gratis!
De tuintelgenaren zullen
beschikking staan van de bezo-
om hun door ervaring verk-
kennis door te geven.
Voor een folder "Open Tu-
met een korte beschrijving va-
tuin en de ligging, stuur een
u zelf gerichte omslag met post-
aan volgend adres :

The Rosegarden
Van Nieuwenhuyze-Loir
Frans Van Brusselstraat 83
9190 Stekene
tel. 03 - 789 16 85

Uw favoriete internetadressen

Dagelijks worden op het int-
nieuwe en soms interessante w-
tes geopend.
Bij uw zoektochten zal u
licht ook af en toe dergelijke ju-
ties ontmoeten.
Laat ons mee genieten van
vondsten, stuur een berichtje na-
Ferdinand Cobbaut
Ferdinand.Cobbaut@advalvas.l-
en in een volgend nummer
nen we deze adressen meede-
onze andere leden-surfers.
De beste nemen we op als
in onze eigenste website.

Dank voor uw medewerkin-

overzicht *Helleborus*

staartaren van *Stachyurus praecox*

alle kleurfoto's © Chris Vermeire

Open tuinen Waasland

Acht mooie tuinen uit het Waasland zetten hun tuinen open gedurende het Pinksterweekend, 18-19-20 mei, van 10 u tot 18 u, en de toegang is gratis !

De tuineigenaren zullen ter beschikking staan van de bezoekers om hun door ervaring verkregen kennis door te geven.

Voor een folder "Open Tuinen", met een korte beschrijving van de tuin en de ligging, stuur een aan uzelf gerichte omslag met postzegel aan volgend adres :

The Rosegarden
Van Nieuwenhuyze-Loir
Frans Van Brusselstraat 83
9190 Stekene
tel. 03 - 789 16 85

Uw favoriete internetadressen

Dagelijks worden op het internet nieuwe en soms interessante websites geopend.

Bij uw zoektochten zal u wellicht ook af en toe dergelijke juweeltjes ontmoeten.

Laat ons mee genieten van deze vondsten, stuur een berichtje naar: Ferdinand Cobbaut

Ferdinand.Cobbaut@advalvas.be

en in een volgend nummer kunnen we deze adressen meedelen aan onze andere leden-surfers.

De beste nemen we op als links in onze eigenste website.

Dank voor uw medewerking !

Lenteschoonmaak

Lentebeurs & Plantenruildag op 14 april betekent eveneens dat onze lenteschoonmaakbeurt zal doorgaan op zaterdag 6 april.

In onze Plantentuin zijn enkele delen rond die periode aan een opfrissing toe : de gewenste planten, maar ook de ongewenste planten schieten "als kolen" uit de grond.

En hierbij kunnen onze vrijwilligers en Vrienden de Plantentuin een zéér grote dienst bewijzen. Op dat ogenblik moet op alle fronten tegelijk de strijd met het "onkruid" worden gevoerd, en dan geldt dat vele handen het werk licht maken !

We starten om 9 u met de werkzaamheden.

Na een middagpauze met zoals gewoonlijk soep en koffie "van het huis" hervatten we omstreeks 14 u (gelieve zelf de rest van een lunch mee te brengen).

U kan gerust komen helpen per halve dag !

Er zijn uiteenlopende werkzaamheden voor alle leeftijden, voor fijne vingers, en voor brute kracht.

Mogen we u vragen zo mogelijk uw eigen klein tuingerief mee te brengen (zoals werkhandschoenen, snoeischaar, schopjes, handrakel,...). Bij een grote opkomst zitten we gauw door onze voorraad.

Afspraak dus voor een hopelijk zonnige dag !

Marc Libert, Plantentuin.

Harde Gentse en Rustica

Azalea's

kleurovergangen en contrasten een boeiend schouwspel

Deze azalea's hoeven

gesnoeid te worden, hun gro

is redelijk traag en pas na

hebben ze meer ruimte nood

zijn best aangepplant in hun

grond, dit is een kant-e

grondmengsel voor rhodod

dat in alle tuincentra verkrijg

De planten gedijen best in h

duw hoekjes van de tuin

goed te combineren met rho

drons en andere zuurmin

planten, zoals heide en carne

Vermeederen

Het stekken is de moe

methode, en we zijn er na geslaagd

van ons stekmateriaal te

bevoorstellen. Het is een zeer a

intensieve methode omdat

eerst een onderstam van R.

moet kweken. Bij het enten is

en ervaring vereist.

De takken van een moed

afleggen is wel de makke

manier, zeker als men al enkele

azalea's in zijn tuin heeft staa

een aflegger die men twee ja

bevoorstellen krijgt men wel 10

afleggerfjes. Vele azalea's len

daar goed voor, zoals 'Fanny

Rustica 'Fénelon' met hun s

buiszame takken.

de vrienden van de plantentuin - jaargang

Leon De Clercq, geboren
Lochristinaar stelt zijn nieuwste
aanwinsten voor van bladverliezen-
de azalea's. Bijna vergeeten planten,
maar na 15 jaar opzoekingswerk is
hij er met een paar gepassioneerde
verzamelers, in geslaagd 120 varie-
teiten te verzamelen en samen met
Jos. Delvaux uit Brasschaat zijn ze er,
als liefhebbers, fier op deze
prachtige tuinazalea's verder te
kweken.

Opzoekingswerk

Vele van die verdwenen soorten

liggen nu terug in ons bereik. In de

bibliotheken van Gent, Meise en het

Documentatiecentrum van Sint

Amandsberg vond hij veel docu-

mentatie terug.

In de praktijk was het geen

gemakkelijke opgave om de van uit

Duitsland, Engeland, België en

Amerika teruggevonden variëteiten

verder te telen en bij de tuinlieheb-

ber de nodige interesse op te wek-

ken voor deze uitzonderlijke welrie-

kende azalea's. In de tuinbouw-

school van Bad Zwischhausen in het

noorden van Duitsland vond Leon

in 1989 tijdens een zakenreis met de

De Harde Gentse Azalea's die
rond 1830 ontstonden en die vroeger
de tuinen van gegoede burgers en
kasteelheren sierden, waren in de
vergetelheid geraakt, omdat ze zo
moeilijk te vermeerderen zijn, en
ook omdat andere hybriden ons
continent veroverden.
Met hun weelderige bloei hoe-
ven de "Harde Gentse" zeker niet
onder te doen voor hun soortgeno-
ten, zoals Knap Hill, Viscosa en
Mollis azalea's.

Verzorging en aanplant

In mei tooien de struiken zich
met heerlijk geurende trompetvor-
mige bloemen, in zeer verfijnde
pasteltinten van wit, geel, zalm,
oranje, roze tot dieprood. Al die

Azalea's

bloemisten Daniel Block en Houtte, de 22 "Rustica" azalea's die dit zijn allemaal dubbelbloeiende zachtgeurende azalea's, gecreëerd door Charles Vuylsteke in 1830. Ze nemen een bijzondere plaats in van het "Harde Gentse" assortiment. In de tuin van de Clercq kan men de twee breedste planten in al hun pracht vinden.

De Harde Gentse Azalea's die in 1830 ontstonden en die vroeger werden gegeven aan de rijken van goede burgers en adellijken, waren in de tijd geraakt, omdat ze zo moeilijk te vermeerderen zijn, en omdat andere hybriden ons overtroffen.

Met hun weelderige bloei hoeven de "Harde Gentse" zeker niet te doen voor hun soortgenoten zoals Knap Hill, Viscosa en andere azalea's.

Vermeerdering en aanplant

In mei toeien de struiken zich met heerlijk geurende trompetvormige bloemen, in zeer verfijnde tinten van wit, geel, zalm, tot roze tot dieprood. Al die

kleurovergangen en contrasten leveren een boeiend schouwspel op.

Deze azalea's hoeven niet gesnoeid te worden, hun groeiwijze is redelijk traag en pas na 10 jaar hebben ze meer ruimte nodig. Ze zijn best aangeplant in humusrijke grond, dit is een kant-en-klaar grondmengsel voor rhododendrons dat in alle tuincentra verkrijgbaar is. De planten gedijen best in halfschaduw hoekjes van de tuin en zijn goed te combineren met rhododendrons en andere zuurminnende planten, zoals heide en camelia.

Vermeerderen

Het stekken is de moeilijkste methode, en we zijn er na geduldig experimenteren in geslaagd 50 % van ons stekmateriaal te laten bewortelen. Het is een zeer arbeidsintensieve methode omdat men eerst een onderstam van R. luteum moet kweken. Bij het enten is kennis en ervaring vereist.

De takken van een moederplant afleggen is wel de makkelijkste manier, zeker als men al enkele oude azalea's in zijn tuin heeft staan. Van een aflegger die men twee jaar laat bewortelen krijgt men wel 10 kleine afleggetjes. Vele azalea's lenen zich daar goed voor, zoals 'Fanny' en de Rustica 'Fénelon' met hun soepele buigzame takken.

Soorten

Enkele namen van de mooiste Harde Gentse azalea's om te noteren:

- Raphaël De Smet (dubbelbloemig, zalmkleur, heerlijk geurend)
- Bouquet De Flore (zacht roze, witte streep, welriekend)
- Alba Grandiflora (zuiver wit, gele vlek, lieflijke bloemen, geurend)
- Coccinea Speciosa (diep oranje, prachtige groeiwijze)
- Sang de Gentbrugge (helder rood, een blikvanger).

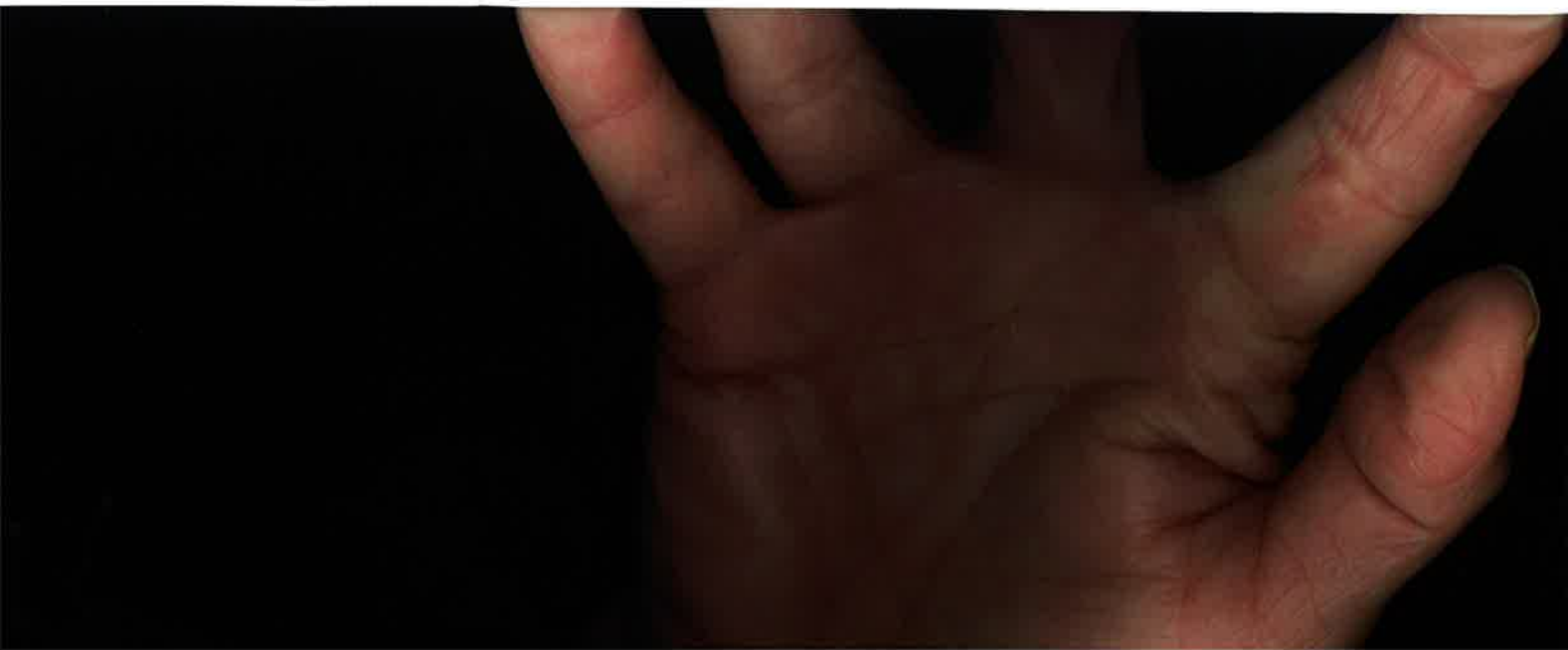
Een van de mooiste Van Houtte Flore Pleno (dubbelbloemig, zalmroze met gele vlek, welriekend), heeft Leon De Clercq in 1998 teruggevonden. Louis Van Houtte, één van de kwekers van "De Harde Gentse", beschrijft in zijn catalogus van 1858 zijn eerste dubbele kruising:

"C'est le plus beau, le plus distingué, le plus éclatant de tous les azalées de pleine terre".

Vanaf nu is deze zeldzame azalea verkrijgbaar.

De Rustica's van Ch. Vuylsteke, 'Fénelon', 'Norma', 'Velasquez' zijn enkele van de pareltjes, en bekoren ons wekenlang met hun zachtgeurende bloemen.

Deze oude azalea's zijn nu weer in trek. Dit is te merken tijdens de opendeurdagen, die steeds een stij-

Leu

Deze wanner

een echte lenteklass

reeds lang

wordt georganise

el op de eerste

Meestal, dat weet u, schijnt

zon weldadig op deze feestda

De wandeling start op h

Sompeleint te Leupegem (het

bij het ex-stationsgebouw).

Vanuit Leupegem en de

van de Maarkedale klimt de w

ling de helling op. Onderw

men we doorheen een magr

hulle weg, een beroemd lands

element in religieuze gebiede

ons Vlaamse land, waar we de

ke paarste schubwortels (een pa

op wortels van meestal popu

kunnen bewonderen. Een mus

als u dit nog nooit heeft gezien

Boven komen we aan een

bedevaartplaatsster ere van

Lieve-Vrouw van de Kerselaar

een van de vele kapelletjes die

landschap nog aanwezig zijn.

Daar bereiken we tenslot

Hekkenbrugbos, met haar rijk

dergoel van voorjaarssoorten,

de vrienden van de plantentuin - jaargang

gend aantal geïnteresseerde bezoe-

kers tellen.

Je krijgt er een schitterende tuin

te zien in volle bloei, in een kader

van Rhododendrons en Japanse

esdoorns. Samen met Knapthill,

Mollis en Viscosa hybriden, zo'n 350

soorten zijn in de maand mei te

bewonderen, vele zijn reeds flink

uitgegroeid, andere nog freel en

jong.

Nu reeds kan men mooie collec-

ties Harde Gentse Azalea's aantref-

fen in Arboreta, zoals in Beklo,

Kalmthout, Bokrijk, Beveren, Gaas-

spanning naar uit om voor de 10de

maal de tuinliefhebber mee te laten

genieten van een echt geparfumeer

bloemenfestijn.

Inkom: 1,50 Euro per persoon

Leon De Clercq

Prosper De Troyerlaan 24,

9070 Destelbergen

Tel. 09.228 91 53

E-mail:

leon.declercq@planetinternet.be

Website:

harde-gentse-azaleas.yucom.be

Afspraak

We komen samen aan de ingang

van de tuin, op vrijdag 17 mei, om

14 u.

Omwille van het beperkt aantal

deelnemers (door de situatie in de

tuin!) is inschrijven vooraf verplicht.

Inschrijven telefonisch bij

de Plantentuin

09 - 264 5073

Tot kijk!

12 en 18 mei, er zijn rondleidingen

De tuin is te bezoeken op 9, 11,

Opentuintagen

nummer ISBN 90-215-3099-6.

de standaard boekhandel onder

aan de gunstprijs van 5 Euro en in

Het is nu verkrijgbaar bij "De Slegte"

Goethals, met veel praktische tips.

ven door Frans Schuit en Heidi

"Bladverliezende Azalea's" uitgege-

een prachtig boek voorhanden,

hebber te verkrijgen is er sinds 1999

Om de kennis van de azalea's

we die extra moeten koesteren.

goed, daarom alleen al vind ik dat

een stukje van ons botanisch erf-

De Harde Gentse Azalea's zijn

te sieren.

juni de tuin met prachtige bloemen

stek om van einde april tot begin

privé-tuinen is het de plant bij uit-

aan meegewerkt hebben. In talrijke

beek, waar we met ons kwekersteam

Kalmthout, Bokrijk, Beveren, Gaas-

fen in Arboreta, zoals in Beklo,

ties Harde Gentse Azalea's aantref-

Nu reeds kan men mooie collec-

jong.

uitgegroeid, andere nog freel en

bewonderen, vele zijn reeds flink

soorten zijn in de maand mei te

Mollis en Viscosa hybriden, zo'n 350

esdoorns. Samen met Knapthill,

van Rhododendrons en Japanse

te zien in volle bloei, in een kader

Je krijgt er een schitterende tuin

kers tellen.

om 10-12-14-en 16 uur, tijdens welke

de eigenaar uitvoerig vertelt over

zijn azalea's. De kweekmethoden

worden haartij uitgelegd, samen

met tips over bemesting, verzorging

en onderhoud. Je krijgt ook deskun-

dig advies om die tuinazalea's op de

juiste manier aan te planten. Een

ruim assortiment zeldzame planten

in bloei zijn te verkrijgen op de

opentuintagen, een ideaal cadeau

voor Moederdag.

Na het succes van de vorige

jaren, kijkt Leon De Clercq er met

spanning naar uit om voor de 10de

maal de tuinliefhebber mee te laten

genieten van een echt geparfumeer

bloemenfestijn.

Inkom: 1,50 Euro per persoon

Leon De Clercq

Prosper De Troyerlaan 24,

9070 Destelbergen

Tel. 09.228 91 53

E-mail:

leon.declercq@planetinternet.be

Website:

harde-gentse-azaleas.yucom.be

Afspraak

We komen samen aan de ingang

van de tuin, op vrijdag 17 mei, om

14 u.

Omwille van het beperkt aantal

deelnemers (door de situatie in de

tuin!) is inschrijven vooraf verplicht.

Inschrijven telefonisch bij

de Plantentuin

09 - 264 5073

Tot kijk!

12 en 18 mei, er zijn rondleidingen

De tuin is te bezoeken op 9, 11,

Opentuintagen

nummer ISBN 90-215-3099-6.

de standaard boekhandel onder

aan de gunstprijs van 5 Euro en in

Het is nu verkrijgbaar bij "De Slegte"

Goethals, met veel praktische tips.

ven door Frans Schuit en Heidi

"Bladverliezende Azalea's" uitgege-

een prachtig boek voorhanden,

hebber te verkrijgen is er sinds 1999

Om de kennis van de azalea's

we die extra moeten koesteren.

goed, daarom alleen al vind ik dat

een stukje van ons botanisch erf-

De Harde Gentse Azalea's zijn

te sieren.

juni de tuin met prachtige bloemen

stek om van einde april tot begin

privé-tuinen is het de plant bij uit-

aan meegewerkt hebben. In talrijke

beek, waar we met ons kwekersteam

Kalmthout, Bokrijk, Beveren, Gaas-

fen in Arboreta, zoals in Beklo,

ties Harde Gentse Azalea's aantref-

Nu reeds kan men mooie collec-

jong.

uitgegroeid, andere nog freel en

bewonderen, vele zijn reeds flink

soorten zijn in de maand mei te

Mollis en Viscosa hybriden, zo'n 350

esdoorns. Samen met Knapthill,

van Rhododendrons en Japanse

te zien in volle bloei, in een kader

Je krijgt er een schitterende tuin

kers tellen.

om 10-12-14-en 16 uur, tijdens welke

de eigenaar uitvoerig vertelt over

zijn azalea's. De kweekmethoden

worden haartij uitgelegd, samen

met tips over bemesting, verzorging

en onderhoud. Je krijgt ook deskun-

dig advies om die tuinazalea's op de

juiste manier aan te planten. Een

ruim assortiment zeldzame planten

in bloei zijn te verkrijgen op de

opentuintagen, een ideaal cadeau

voor Moederdag.

Na het succes van de vorige

jaren, kijkt Leon De Clercq er met

spanning naar uit om voor de 10de

maal de tuinliefhebber mee te laten

genieten van een echt geparfumeer

bloemenfestijn.

Inkom: 1,50 Euro per persoon

Leon De Clercq

Prosper De Troyerlaan 24,

9070 Destelbergen

Tel. 09.228 91 53

E-mail:

leon.declercq@planetinternet.be

Website:

harde-gentse-azaleas.yucom.be

Afspraak

We komen samen aan de ingang

van de tuin, op vrijdag 17 mei, om

14 u.

Omwille van het beperkt aantal

deelnemers (door de situatie in de

tuin!) is inschrijven vooraf verplicht.

Inschrijven telefonisch bij

de Plantentuin

09 - 264 5073

Tot kijk!

12 en 18 mei, er zijn rondleidingen

De tuin is te bezoeken op 9, 11,

Opentuintagen

nummer ISBN 90-215-3099-6.

de standaard boekhandel onder

aan de gunstprijs van 5 Euro en in

Het is nu verkrijgbaar bij "De Slegte"

Goethals, met veel praktische tips.

ven door Frans Schuit en Heidi

"Bladverliezende Azalea's" uitgege-

een prachtig boek voorhanden,

hebber te verkrijgen is er sinds 1999

Om de kennis van de azalea's

we die extra moeten koesteren.

goed, daarom alleen al vind ik dat

een stukje van ons botanisch erf-

De Harde Gentse Azalea's zijn

te sieren.

juni de tuin met prachtige bloemen

stek om van einde april tot begin

privé-tuinen is het de plant bij uit-

aan meegewerkt hebben. In talrijke

beek, waar we met ons kwekersteam

Kalmthout, Bokrijk, Beveren, Gaas-

fen in Arboreta, zoals in Beklo,

ties Harde Gentse Azalea's aantref-

Nu reeds kan men mooie collec-

jong.

uitgegroeid, andere nog freel en

bewonderen, vele zijn reeds flink

soorten zijn in de maand mei te

Mollis en Viscosa hybriden, zo'n 350

esdoorns. Samen met Knapthill,

van Rhododendrons en Japanse

te zien in volle bloei, in een kader

Je krijgt er een schitterende tuin

kers tellen.

om 10-12-14-en 16 uur, tijdens welke

de eigenaar uitvoerig vertelt over

zijn azalea's. De kweekmethoden

worden haartij uitgelegd, samen

met tips over bemesting, verzorging

en onderhoud. Je krijgt ook deskun-

dig advies om die tuinazalea's op de

juiste manier aan te planten. Een

ruim assortiment zeldzame planten

in bloei zijn te verkrijgen op de

opentuintagen, een ideaal cadeau

voor Moederdag.

Na het succes van de vorige

jaren, kijkt Leon De Clercq er met

spanning naar uit om voor de 10de

maal de tuinliefhebber mee te laten

genieten van een echt geparfumeer

bloemenfestijn.

Inkom: 1,50 Euro per persoon

Leon De Clercq

Prosper De Troyerlaan 24,

9070 Destelbergen

Tel. 09.228 91 53

E-mail:

leon.declercq@planetinternet.be

Website:

harde-gentse-azaleas.yucom.be

Afspraak

We komen samen aan de ingang

van de tuin, op vrijdag 17 mei, om

14 u.

Omwille van het beperkt aantal

deelnemers (door de situatie in de

tuin!) is inschrijven vooraf verplicht.

Inschrijven telefonisch bij

de Plantentuin

09 - 264 5073

Tot kijk!

12 en 18 mei, er zijn rondleidingen

De tuin is te bezoeken op 9, 11,

Opentuintagen

nummer ISBN 90-215-3099-6.

de standaard boekhandel onder

aan de gunstprijs van 5 Euro en in

Het is nu verkrijgbaar bij "De Slegte"

Goethals, met veel praktische tips.

ven door Frans Schuit en Heidi

"Bladverliezende Azalea's" uitgege-

een prachtig boek voorhanden,

hebber te verkrijgen is er sinds 1999

Om de kennis van de azalea's

we die extra moeten koesteren.

goed, daarom alleen al vind ik dat

een stukje van ons botanisch erf-

De Harde Gentse Azalea's zijn

te sieren.

juni de tuin met prachtige bloemen

stek om van einde april tot begin

privé-tuinen is het de plant bij uit-

aan meegewerkt hebben. In talrijke

beek, waar we met ons kwekersteam

Kalmthout, Bokrijk, Beveren, Gaas-

fen in Arboreta, zoals in Beklo,

ties Harde Gentse Azalea's aantref-

Nu reeds kan men mooie collec-

jong.

uitgegroeid, andere nog freel en

bewonderen, vele zijn reeds flink

soorten zijn in de maand mei te

12-14-en 16 uur, tijdens welke
enaar uitvoerig vertelt over
alea's. De kweekmethoden
haarfijn uitgelegd, samen
s over bemesting, verzorging
erhoud. Je krijgt ook deskun-
ries om die tuinazalea's op de
manier aan te planten. Een
ssortiment zeldzame planten
i zijn te verkrijgen op de
indagen, een ideaal cadeau
oederdag.

het succes van de vorige
rijkt Leon De Clercq er met
g naar uit om voor de 10de
e tuinliefhebber mee te laten
n van een echt geparfumeer
nfeestijn.

1.50 Euro per persoon
n De Clercq
sper De Troyerlaan 24,
0 Destelbergen
09.228 91 53

clercq@planetinternet.be
:
entse-azaleas.yucom.be

k
komen samen aan de ingang
tuin, op vrijdag 17 mei, om

wille van het beperkt aantal
ners (door de situatie in de
inschrijven vooraf verplicht.

schrijven telefonisch bij

Plantentuin

264 5073

kijk!

entuin - jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

Leupegem 2002

Deze wandeling
is
een echte lenteklassieker
die
reeds lange tijd
wordt georganiseerd
elk jaar
op de eerste mei

Meestal, dat weet u, schijnt de
zon weldadig op deze feestdag ...

De wandeling start op het 'De
Sompelplein' te Leupegem (het plein
bij het ex-stationsgebouw).

Vanuit Leupegem en de vallei
van de Maarkebeek klimt de wande-
ling de helling op. Onderweg ko-
men we doorheen een magnifieke
holle weg, een beroemd landschaps-
element in reliëfrijke gebieden van
ons Vlaamse land, waar we de talrij-
ke paarse schubwortels (een parasiet
op wortels van meestal populieren)
kunnen bewonderen. Een must voor
als u dit nog nooit heeft gezien !

Boven komen we aan een oude
bedevaartsplaatster ere van Onze-
Lieve-Vrouw van de Kerselare, met
één van de vele kapelletjes die in het
landschap nog aanwezig zijn.

Daar bereiken we tenslotte het
Hekkenbrugbos, met haar rijke on-
dergroei van voorjaarssoorten, zoals

longkruid, boshyacint, bosanemo-
nen, en vele andere. De donkere
ooievaarsbek zal in deze buurt ook
wel haar bloei laten bewonderen.

Hellingen op leembodem laten
ook andere fenomenen ontstaan,
zoals grondverschuivingen, en hier-
van krijgt u tijdens de wandeling
een mooi voorbeeld te bezichtigen.

De gids (zie boven) heet u harte-
lijk welkom !

Practisch :

Samenkomst om 13.15 u aan de
ingang van de Plantentuin, of om 14
u, te Leupegem, De Sompelplein
(oud station).

Cyrilla Gillis
Asschout 2,
9940 Evergem

Een verhaal met een

ondergeschoven

kind

Al ooit in de Landes geweest?

Gooi snel

uw tandenborstel

in uw valies

en

vertrek

Want

daar is

een van Frankrijks

mooiste biotopen

aan het verdwijnen

met

de

snelheid

van het licht

Ik heb het niet over de uitge-

stekte pijnbossen die vooral goede

camouflages zijn voor een aantal

gevaarlijke industrieën. Geen van

beide kan deze Kempendochter nog

verwonderen, maar tussen de

prachtige woeste zee en de bossen

ligt er een brede strook duinen waar

de flora fascinerend is. *Pancratium*

maritimum ziet men niet elke dag.

En op de grens tussen de duinen en

Cistus is een vrij bekend planten-
geslacht. Als ik nieuwe mensen
inleid in de geheimen van het tui-
nieren, en daar ben ik fanatiek in, ik
heb al wat zelfjes bedorven, is het
heerlijk om te zien hoe ze na hun
eerste boek over vaste planten met
rode oorlogs komen vragen waar ze

niet.
Wat een lange omweg is om te
vertellen dat het in die duinen was
dat ik verliefd werd op het geslacht
Cistus, en geef toe: "Vandaag gaat
het over *Cistus*" leest lang zo lekker

kg.
Behalve de mugen, die zijn geluk-
houden en het loodje leggen.
sten en planten het voor beken
Waarna al die onsporende be-

ten van al dat moois.
zenden toeristen mee te laten genie-
betondorpen neer te smijten om dul-
is men bezig rond al die vennen
wel een snack). Ongelukkig genoeg
spinnen (inwrijven met mugen-
melk is een must, die beesten lusten
naar de vissen en de slangen en de
er dagen op je buik liggen kijken
de bossen liggen de vennen. Je kan

Cistus ladanifer ssp. *ladanifer*: a, b
ring; c, blaadjes en detail van de
van een vrucht en detail van de
g, blaadjes en detail van de beha-
van de beharing van de kelkblad-
jes; k, top van een blad met deta-
Tekening Demoly & Montserrat,

Ik heb het niet over de uitgestrekte pijnbossen die vooral goede camouflage zijn voor een aantal gevaarlijke industriëën. Geen van beide kan deze Kempendochter nog verwonderen, maar tussen de prachtige woestee en de bossen ligt er een brede strook duinen waar *Pancratium* is. *maritimum* ziet men niet elke dag. En op de grens tussen de duinen en

van het licht

snellheid

ep

met

aan het verdwijnen

moisture biotopen

een van Frankrijks

dar is

Want

vertræk

en

in uw values

uv tandenborstel

Google

Al ooit in de Landes geweest?

met.
Cistus is een vrij bekend planten-
geslacht. Als ik nieuwe mensen
inwijd in de geheimen van het tui-
nieren, en daar ben ik fanatiek in, ik
heb al wat zelfjes bedorven, is het
heerlijk om te zien hoe ze na hun
eerste boek over vaste planten met
rode oorfjes komen vragen waar ze

Cistus, en geef toe : "Vandaag gaat het over Cistus" leest lang zo lekker

vertellen dat het in die duinen was
dat ik verliefd werd op het geslacht

Wat een lange omweg is om te

K3.

Behalve de muggen, die zijn geluk-

houden en het loodje leggen.

sten en planten het voor bekeken

Waarna al die onsportieve be-

ten van al dat moois.

zenden toeristen mee te laten genie-

betondorpen neer te smijten om di-

is men bezig rond al die vennen

Wel een snack). Ongelukking genoe

melk is een must, die beesten lusten

spinnen (inwrijven met mugen-

naar de vissen en de slangen en de

er dagen op je buik liggen kijken

de bossen liggen de vennen. Je kan

ondergeschoven
kind

Een verhaal met een

Cistus ladanifer ssp. *ladanifer*; a, b, c, blaadjes en detail van de ring; d, blaadjes en detail van de vrucht en detail van de g, blaadjes en detail van de beharing van de kelkbladen; k, top van een blad met details; Tekening Demoly & Montserrat

erhaal met een schoven kind

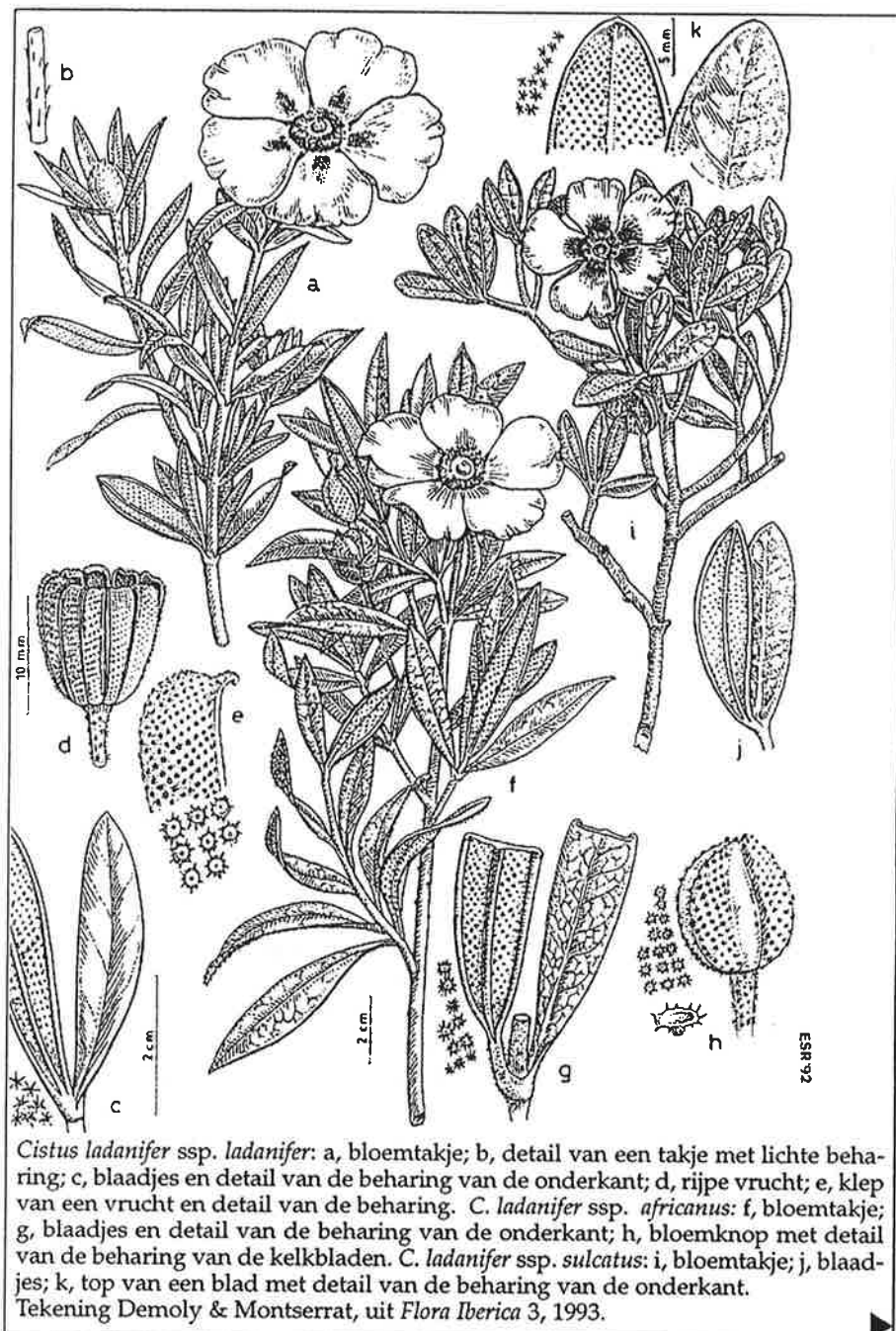
gen liggen de vennen. Je kan
en op je buik liggen kijken
e vissen en de slangen en de
n (inwrijven met muggen-
een must, die beesten lusten
a snack). Ongelukkig genoeg
bezig rond al die vennen
orpen neer te smijten om dui-
toeristen mee te laten genie-
al dat moois.

arna al die onspportieve be-
a planten het voor bekeken
a en het loodje leggen.
e de muggen, die zijn geluk-

t een lange omweg is om te
n dat het in die duinen was
verliefd werd op het geslacht
en geef toe : "Vandaag gaat
r Cistus" leest lang zo lekker

us is een vrij bekend planten-
t. Als ik nieuwe mensen
in de geheimen van het tui-
en daar ben ik fanatiek in, ik
wat zieltjes bedorven, is het
om te zien hoe ze na hun
boek over vaste planten met
ortjes komen vragen waar ze

entuin - jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

de vrienden van de plantentuin - jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

Het grondmengsel is een ander geheim. Ik heb de beste resultaten met commercieele bladgrond gemengd met dolomiet (2/3-1/3). Het moet vooral goed doorlaatbaar zijn, wat betekent zeer frequent gieten op droge dagen in het warme seizoen (vorig jaar viel dat tusschen drie en vijf augustus).

Wie de plant wil meeb
weze gewaarschuw
geval bestand tegen
zelfs niet aan de kust. H
wel eens een winterh
maar dat is natuurlij
Ok de prachtige collect
in onze plantentuin tot
geleden langs de vijver
deren gaf het helaas op.
nog één in een heel bes
achter de serres. Of mis
niet meer [toch wel ! nvd

grondmengsel is een ander
Ik heb de beste resultaten
ommerciële bladgrond ge-
met dolomiet (2/3-1/3). Het
poral goed doorlaatbaar zijn,
ekent zeer frequent gieten op
lagen in het warme seizoen
ar viel dat tussen drie en vijf
s).

uurlijk wordt het na de eer-
, en als het een beetje lukt is
mbenemend, de mensen
n bellen om te vragen wat
een sport en een hobby om
melen. Van overal sleepte ik
n en probeerde te zaaien.
eticus, *C. laurifolius*, *C. popu-*
C. albidus (veruit de moeilijk-
enkele ongedefinieerde.
met het prijsbeest *Cistus*
heb ik geen ervaring. Ik
n gewoon nog nooit gezien,
verklaren kan zijn door het
k de struiken meestal zie in
r, zonder bloemen maar met
d. En het belangrijkste ken-
n genoemde is de mooie
vlek op de grote witte bloe-
n de heerlijke geur, maar
wil ik niet doorgaan want de
et hoe gevoelig dat ligt bij
e heerlijke geur van mirthe-
" is mij ook een raadsel,
dwalen weer af.

ngelsen met al hun mediter-
aring en hun warme klimaat
natuurlijk als de kippen bij
deze planten te experimen-
momenteel kan men in elk

ntuin - jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

zich respecterend tuincentrum een
grote selectie cultivars kopen. Prijs ?
Ongeveer 300 frank. Wie wil weten
hoeveel dat in Euro is moet volgend
jaar maar eens terugkomen [n.v.d.r.:
300 frank = 7 Euro en 44 Eurocent,
het artikel geschreven in 2001!].

Er is vooral gekweekt om de
vlek te behouden, en die vindt men
nu ook in donkerroze en magenta
cultivars terug.

Wie de plant wil meebrengen
weze gewaarschuwd : hij is in geen
geval bestand tegen onze winters,
zelfs niet aan de kust. Hij kan het
wel eens een wintertje overleven,
maar dat is natuurlijk geen bewijs.
Ook de prachtige collectie die men
in onze plantentuin tot een paar jaar
geleden langs de vijver kon bewon-
deren gaf het helaas op. Nu staat er
nog één in een heel beschut hoekje
achter de serres. Of misschien ook al
niet meer [toch wel ! nvdr].

Een alternatief is naar Grieken-
land gaan zo tegen eind april, maar
zoiets suggereren grenst aan sadis-
me aangezien de meesten onder ons
dan met gekromden rug aan den
arbeid zijn.

Anderzijds is één blik in de ge-
pende bloemetjes genoeg om je het
noorden te doen verliezen. Ze zijn
vijftallig, net als rozen, *Hibiscus*,
ooievaarsbekken en veel andere
populaire tuinplanten.

De bloemblaadjes zijn van zeer
dunne zijde, allerliefst gekreukt en
uitgevoerd in wit of roze (de gele is

geen *Cistus* maar *Halimium*) en wor-
den schitterend gecomplementeerd
door een hartje van uitbundig gele
meeldraadjes.

Adembenemend.

Wat nu? Ik kan mij voorstellen
dat veel mensen de armen laten han-
gen en denken "dan maar niet".
Daarom tover ik voor mijn novices
meestal een konijn uit de hoed. Kijk
eens naar bladzijde 433. Het heet
Helianthemum, "Zonneroosje" in het
Nederlands.

Noem het als je wil het arme
neefje van prins *Cistus*. Het is
winterhard, verkrijgbaar in veel
kleuren, vraagt een droge, zonnige
standplaats en geen onderhoud, en
als je in het hartje van *Helianthemum*
cv. Wisley White kijkt ...

De burens zullen het verschil niet
merken.

Ingrid Verdegem
Duffelstraat 12,
9890 Semmerzake

Lidgeld 2002

Beste Vrienden

Meerjarig lidmaatschap

Mag ik het hier nogmaals herhalen?

Dit lidmaatschap is inflatiebestendig!

Uw hulp is écht van groot belang voor de Plantentuin, door uw financiële steun, maar ook en vooral door uw actieve bijdrage aan het onderhoud van deze verzamel-

ling van levende planten!

Als u in de tuin wilt komen helpen werken... graag een telefoontje naar

Chantal Dugardin

(Plantentuin)

09 - 264 50 73.

Voor nieuwe leden

De bijdrage is nu :

Gewoon lid :

Beschermend lid :

Steunend lid :

10 Euro

15 Euro

25 Euro

En tenslotte kan u lid voor het leven worden (vanaf 50 jaar)

Gewoon lid: 200 Euro

Beschermend lid: 300 Euro

Steunend lid: 600 Euro

U kan ons ook bijzonder goed helpen door zelf één of meerdere

nieuwe leden aan te brengen, door onze Plantentuin meer bekend te

maken, door met andere verenigingen hier op bezoek te komen, enz.

Men zegge het voort!

De Vrienden van de Plantentuin Gent met de melding "lid 2002".
Wil u **aub** de naam en adres van het lid vermelden, indien deze verschillend zijn van die van de betalende persoon. Beste dank!

Maart

● Zondag 3 maart, om 10 u, leiding door de gidsengroep. Juifel in de Plantentuin. Gratis

● Zaterdag 23 maart: informatie voor de buurtbewoners van de Plantentuin, met uitleg

van onze werking, een korte werk

en een kleine receptie achteraf

April

● Zaterdag 6 april: opruimdag Plantentuin.

Informatie op p. 27

● Zondag 7 april, om 10 u, a

juifel in de Plantentuin: Gratis

leiding door de gidsengroep. Thema-wandeling: Het le

beuren, o.l.v. Harald Eyraud.

● Zondag 14 april: voorjaarsbe de Plantentuin.

Informatie op p. 2

Mei

● Woensdag 1 mei: lentewand te Leupegem, o.l.v. Cyrilla Gilli

Informatie op p. 31

● Zondag 5 mei, om 10 u, aan d fel in de Plantentuin: Gratis ron

ding door de gidsengroep. Thema-wandeling: Kuippla

o.l.v. Roger Laureyns.

de vrienden van de plantentuin - jaargang 2

eld 2002

ig lidmaatschap

lidmaatschap is inflatie-
ig!
ronder de voorwaarden **én**
arm aanbevolen!

arig lidmaatschap:

voon lid:	50 Euro
thermend lid:	45 Euro
inend lid:	75 Euro

enslotte kan u **lid voor het**
vorden (vanaf 50 jaar)

voon lid:	200 Euro
thermend lid:	300 Euro
inend lid:	600 Euro

an ons ook bijzonder goed
door zelf één of meerdere
leden aan te brengen, door
lantentuin meer bekend te
door met andere verenigin-
r op bezoek te komen, enz.

n zegge het voort !

Agenda 2002

Maart

- Zondag 3 maart, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin. Gratis rondleiding door de gidsengroep.
- Zaterdag 23 maart: informatie-voormiddag voor de buurtbewoners van de Plantentuin, met uitleg over onze werking, een korte werksessie, en een kleine receptie achteraf.

April

- Zaterdag 6 april: opruimdag in de Plantentuin.
Informatie op p. 27
- Zondag 7 april, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin: Gratis rondleiding door de gidsengroep.
Thema-wandeling: Het lentegedreue, o.l.v. Harald Evrard.
- Zondag 14 april: voorjaarsbeurs in de Plantentuin.
Informatie op p. 2

Mei

- Woensdag 1 mei: lentewandeling te Leupegem, o.l.v. Cyrilla Gillis.
Informatie op p. 31
- Zondag 5 mei, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin: Gratis rondleiding door de gidsengroep.
Thema-wandeling: Kuipplanten, o.l.v. Roger Laureyns.

- Vrijdag 17 mei: bezoek aan een Azaleatuin te Destelbergen.

Inschrijving verplicht (beperkt aantal deelnemers).

Informatie op p. 28

- Zaterdag 18 mei: busuitstap naar de plantenbeurs van Courson (bij Parijs). Deze activiteit verloopt in samenwerking met de vereniging Hydrangeum vzw.

Informatie op p. 44

- Zaterdag 25 mei: busuitstap naar Kortrijk.

Bezoek aan een collectie bonzai & het Vlasmuseum.

Informatie & inschrijving op p. 45 (beperkt aantal deelnemers !)

Juni

- Zondag 2 juni, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin: Gratis rondleiding door de gidsengroep.

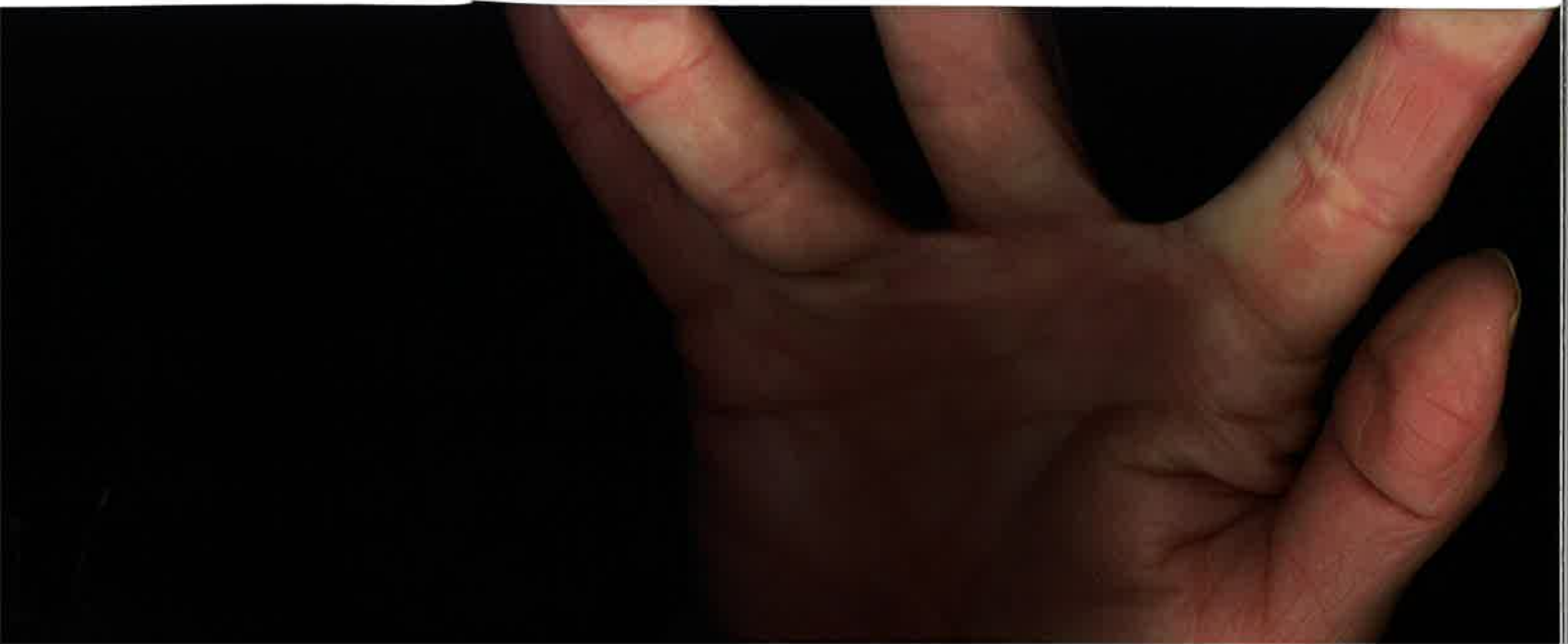
En ! onze jaarlijkse barbecue in het Palmarium. Informatie op het insteekblaadje in dit nummer !

- Zondag 9 juni: tuinenfietstocht in St-Denijs-Westrem & Zwijnaarde.

Informatie op p. 42

- Zaterdag 22 & zondag 23 juni: tweedaagse naar de Loirestreek.

Informatie op p. 39

juninummer.

van prins Karel. Informatie in het
site Walraveensyde, en het domein
plantenkweker te Veurne, de archeo-
naar de kust. Bezoek aan een (kust)-
● Zaterdag 31 augustus: Daguitstap
Informatie in het juninummer.

Verloove.

van vele leden i), o.l.v. Filip
in de haven (herhaling: op aanvraag
● Zondag 18 augustus: fietsexcursie
noten, o.l.v. Hilde Mortier.

Thema-wandeling: Proeverij met
rondleiding door de gidsengroep.

de luitel in de Plantentuin: Gratts
● Zondag 4 augustus, om 10 u, aan

Augustus

Informatie in het juninummer.

in de Plantentuin.

● Zondag 21-28 juli: Gentse Feesten

Permentier.

Flora Magica, o.l.v. Chris De

Thema-wandeling:

ding door de gidsengroep.

fel in de Plantentuin: Gratts rondle-

● Zondag 7 juli, om 10 u, aan de luitel

Informatie in het juninummer.

Plantentuin.

● Zaterdag 6 juli: opruimdag in de

Juli

een kleine receptie achteraf.

werking, een korte werksessie, en

de Plantentuin, met wildg over onze

middag voor de buurtbewoners van

● Zaterdag 29 juni: informatievoor-

September

● Zondag 1 september, om 10 u, aan

de luitel in de Plantentuin: Gratts

rondleiding door de gidsengroep.

Thema-wandeling: De drie ser-

res, de drie zaligheden, o.l.v.

Ferdinand Cobbaert.

● Zaterdag 14 september: stadswan-

deling, met beklimning van het

Belfort!

Informatie in het juninummer.

Oktober

● Zondag 6 oktober, om 10 u, aan de

luitel in de Plantentuin: Gratts rond-

leiding door de gidsengroep.

November

● Zondag 3 november, om 10 u, aan

de luitel in de Plantentuin: Gratts

rondleiding door de gidsengroep.

Thema-wandeling: Het Herfst-

geburen, o.l.v. Harald Evrard.

● Zondag 3 november: uitstap naar

Tervuren, met een begeleid bezoek

aan het Koninklijk Museum voor

Midden-Afrika, en het Geografisch

Arboretum o.l.v. Paul Goethgebaur.

Informatie in het september-

nummer.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

December

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

● Zaterdag 14 december: Algemene

ledenvergadering.

DODONAEA

Koninklijk Natuurwetenschappelijk Genootschap

K.L. Ledeganckstraat 35, B-9000 GENT, België

tel.: 09-264 50 85; fax: 09-264 53 34

email (secretaris):

Frederik.Leliart@rug.ac.be

website:

http://allserv.rug.ac.be/~leliart/

dodonaea/

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

activiteit.

een korte voorstelling van de

soonlijke brief, met de ager-

Alle leden ontvangen een

receptie.

Nadien volgt een ver-

ber

dag 1 september, om 10 u, aan
el in de Plantentuin: Gratis
ding door de gidsengroep.
ema-wandeling: De drie ser-
e drie zaligheden, o.l.v.
nd Cobbaut.

dag 14 september: stadswan-
met beklimming van het
!
ormatie in het juninummer.

er

dag 6 oktober, om 10 u, aan de
n de Plantentuin: Gratis rond-
door de gidsengroep.

ber

dag 3 november, om 10 u, aan
el in de Plantentuin: Gratis
ding door de gidsengroep.
ema-wandeling: Het Herfst-
en, o.l.v. Harald Evrard.
dag 3 november: uitstap naar
en, met een begeleid bezoek
et Koninklijk Museum voor
n-Afrika, en het Geografisch
tum o.l.v. Paul Goetghebeur.
ormatie in het september-
er.

ber

dag 14 december: Algemene
vergadering.

tentuin - jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

Alle leden ontvangen een per-
soonlijke brief, met de agenda, en
een korte voorstelling van de extra
activiteit.

Nadien volgt een verzorgde
receptie.

Koninklijk Natuurwetenschappelijk Genootschap

DODONAEA

K.L. Ledeganckstraat 35, B-9000 GENT, Belgium.
tel. : 09-264 50 85; fax : 09-264 53 34
email (secretaris):
Frederik.Leliaert@rug.ac.be
website:
<http://allserv.rug.ac.be/~fleliaer/dodonaea/>

Activiteitenkalender 2002

De in-door activiteiten gaan
door in Auditorium 4, om 18.15 u.

- Dinsdag 16 april:
Maarten Loonen (RUGroningen),
Brandgans-families op Spitsbergen :
overleven in de kou.
- Dinsdag 30 april:
Hans Van Dyck (UIA), Gedrag en
morfologisch design van dagvlin-
ders doorheen seizoenen en land-
schappen.
- Dinsdag 7 mei:
Olivier De Clerck & Eric Coppejans
(RUG), Biodiversiteit en biogeogra-
fie van mariene macrowieren in de
Indo-Pacifische regio.
- Zaterdag 22 juni:
excursie o.l.v. Eric Cosyns et al.
(RUG), Begrazingsbeheer in de
Vlaamse kustreservaten.

● Zaterdag 28 september:
excursie o.l.v. Kristien Van der
Mijnsbrugge (IBW), Arnout Zwaen-
nepoel (WVI), Tim Adriaens (IN),
West-Vlaams Heuvelland : ecologie,
ecosysteem en autochtone bomen en
struiken.

● Dinsdag 8 oktober:
Carlo Heip (RUG & NIO-CEMO),
De bodem van de zee : de grootste
biotoop op aarde.

● Woensdag 16 oktober:
excursie o.l.v. Steven Degraer
(RUG), Boottocht op de Zeeleeuw.

● Dinsdag 22 oktober:
Ron Verhagen (RUG), Studie van
de variabiliteit van zoogdieren in
hun patronen en speciatie- en aan-
passingsprocessen.

● Dinsdag 5 november:
Guy Joos (RUG), Allergieën, een toe-
nemend probleem, en wat er aan te
doen.

● Dinsdag 19 november:
Leo Vanhecke (Nationale Planten-
tuin), Framed by archaeologists, six
years of botany at Sagalassos
(Turkey).

● Zaterdag 23 november:
Dodonaea symposium, Habitat-
fragmentatie.

● Dinsdag 3 december:
Patrick Van Damme (RUG), Ethno-
botanische alternatieven voor gene-
tische manipulatie.

● Dinsdag 17 december:
Jaarvergadering, Iris Leinfelder
(RUG), Het sociale leven van de
mantelbaviaan: vrouwelijke subti-
liteit als antwoord op mannelijke
opvallendheid.

TWEEDAAGSE NAAR DE LOIRE

Dit jaar trekken we op 22 en 23 juni 2002 nog eens naar Frankrijk en meer bepaald naar de Loire de omgeving van Tours

tot zijn recht. De zware stormen van 1999 hebben het Arboretum de la Fosse niet ontzien, maar de collectie merkwaaardige bomen bleef vrij goed gespaard.

Na installatie in het hotel, en avondmaal, trekken we er met de bus op uit voor een wandeling in het historische Tours bij midzomerafavondzon. Ook dit jaar zal Irène Vandercruyssen ons vergasten op een duidelijke en systematische uitleg. Na al dat moois kunnen we alleen maar rustig slapen.

Na croissant en een kop Franse koffie trekken we naar de wereldberoemde tuinen van Villandry. Deze kasteeltuinen zijn een geslaagde replica van de typische Franse kasteeltuinen uit de Renaissance. Een symmetrisch patroon is het gemeenschappelijk kenmerk van de verschillende tuinen. Vooral de groententuin is beroemd om zijn kleurrijke beplanting. Enkele cijfers illustreren waar-schijnlijk de grootsheid van deze tuin: - 1260 gesnoeide lindes - 52 km buxus - 250.000 planten van bloemen of groenten worden jaarlijks geplant - 1200 haagbeuken verwerkt in het labryrint van kruidlagaag tot grote bomen alles Door de verzorgde inplanting komt nisch als esthetisch zeer waardevol groot. Het arboretum is zowel botanisch als haar grote zus) en is 25 ha dan haar van de Loire (één letter minder vallet van de Loire ligt op de zonnige flank van de park ligt op de zonnige flank van de Franse revolutie plaatsvonden. Het ste aanplantingen nog vóór de wij een arboretum waarvan de eer- In de late namiddag bezoeken of enkele snacks en drank kopen.

- 6 ha groot en 10 tuinders We bewonderen tevens de kant van het laatste aan de van de Loire gebouwde kasteel.

Op een boogschiet (met o bereiken we het kasteel van A Rideau. De harmonieuze stijl beëte Italië, een beetje neel Frans. Honoré de Balzac de het een geslepen diamant kasteel is een van de weinige kastelen dat helemaal bemeut maar wel in verschillende stij perioden. Hier gaan we wel een kijkje nemen, en door de bewonderen we de omgeving park.

Even plaatsnemen in de t we zijn in Chinon, een provinc met een artistiek patrimoniu een historisch verleden. Irè ons dat wel vertellen. Chinon ook heel wat restaurants en b's waar wij, op vrije basis, onze ger kunnen stillen. Chinon is ook de naam va 'appellation contrôlée'. We d de kalktrotsen in, en krijgen er en proberen er wijnen van een kende wijnhuis dat gesticht we 1693. Wie interesse heeft kan e wijn kopen. Er is uiteraard enkele verplichting.

Na deze zaligheden is he om huiswaarts te keren. Onde stoppen nog eens voor een hap een glaasje en laat, maar tevr

E LOIRE

recht.

zwarte stormen van 1999 hebben het Arboretum de la Fosse niet vernietigd, maar de collectie merkbare bomen bleef vrij goed behouden.

De installatie in het hotel, en de wandeling, trekken we er met de fiets voor een wandeling in het bos bij Tours bij midzomer. Ook dit jaar zal Irène de Cruyssen ons vergasten op een medische en systematische uitstap. Al dat moois kunnen we niet naar rustig slapen.

croissant en een kop Franse koffie trekken we naar de wereldberoemde tuinen van Villandry. Deze tuinen zijn een geslaagde combinatie van de typische Franse tuinen uit de Renaissance. Het symmetrisch patroon is het belangrijkste kenmerk van de prachtige tuinen. Vooral de Plantentuin is beroemd om zijn prachtige beplanting.

De cijfers illustreren waardevol de grootsheid van deze tuinen.

besnoeide linden

buxus

100 planten van bloemen of kruiden worden jaarlijks geplant en naagbeuken verwerkt in het

Plantentuin - Jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

- 6 ha groot en 10 tuiniers

We bewonderen tevens de buitenkant van het laatste aan de oevers van de Loire gebouwde groot kasteel.

Op een boogschuit (met de bus) bereiken we het kasteel van Azay-le-Rideau. De harmonieuze stijl is een beetje Italiaans, een beetje traditioneel Frans. Honoré de Balzac noemde het 'een geslepen diamant'. Dit kasteel is een van de weinige Franse kastelen dat helemaal bemeubeld is, maar wel in verschillende stijlen en perioden. Hier gaan we wel binnen een kijkje nemen, en door de ramen bewonderen we de omgeving en het park.

Even plaatsnemen in de bus en we zijn in Chinon, een provinciestad met een artistiek patrimonium en een historisch verleden. Irène zal ons dat wel vertellen. Chinon heeft ook heel wat restaurantjes en bistrotjes waar wij, op vrije basis, onze honger kunnen stillen.

Chinon is ook de naam van een 'appellation contrôlée'. We duiken de kalkrotsen in, en krijgen er uitleg en proeven er wijnen van een uitstekend wijnhuis dat gesticht werd in 1693. Wie interesse heeft kan er ook wijn kopen. Er is uiteraard geen enkele verplichting.

Na deze zaligheden is het tijd om huiswaarts te keren. Onderweg stoppen nog eens voor een hapje en een glaasje en laat, maar tevreden

over al dat mooie, komen we terug in Gent.

Wil je graag aan deze uitstap deelnemen?

Dan kan je best zo vlug mogelijk, voor 18 maart, 120,00 Euro per persoon overschrijven op de rekening van de Vrienden van de Plantentuin 001-1192154-03

met de vermelding:

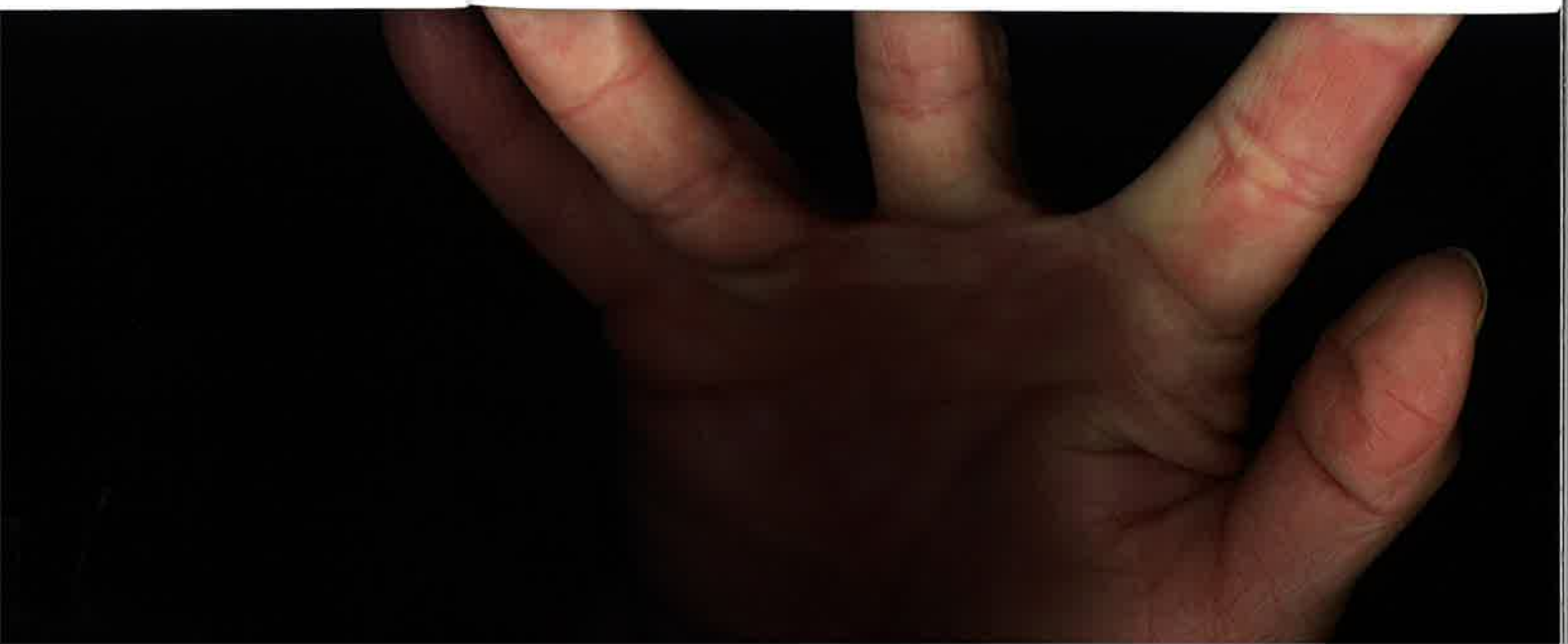
NOORD-FRANKRIJK

en het aantal personen.

We vertrekken aan de Plantentuin op 22 juni 2002, om 07.00 uur, en komen zondagavond omstreeks 23.00 uur terug aan, kan ook iets vroeger of later zijn.

Hilde Mortier & Karel Reusens
Leiepark 7,
9051 Sint-Denijs-Westrem.

de vrienden van de plantentuin - Jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

TUINEN DICHTBIJ

9 juni 2002
met
de fiets
of
met
de wagen

Wij starten met een bezoek aan de orchideeënkwekerij Petrens & Co. Gelukkig zijn we, want we hebben afspraak op vaderdag om 9u30. Even voor de invasie van klanten zullen we rondgeleid worden in de kassen die omstreeks 1887 gebouwd zijn om aquaria's voor tropische vissen te herbergen. Graaf J. de Hemptinne heeft daar twee eeuwen geleden vissen gekweekt, maar zijn tuinder was een grote liefhebber van orchideeën. Zo is het familiebedrijf gestart. Wij krijgen uiteraard ook uitleg over de kweek van orchideeën.

Wij verlaten het tropische klimaat voor het gematigde en bezoecken nog drie tuinen van professoren op emeritaat. Je zou het een prof-fentuinencocht kunnen noemen! De oppervlakte van deze tuinen is beschieden, dus geen kasteeltuinen of parken in het vooruitzicht.

De tuinen worden door de prof-fen, en vooral hun echtgenoten, met hart en ziel onderhouden. Ze hebben allen een zonneplekje en een zijde in de schaduw om op zondag te genieten.

De eerste tuin heeft borders waar Els elke dag van het jaar mee begaan is: opruimen en verplanten in de herfst en de winter, in het voorjaar preventief steunen van vaste planten met snoeihout dat in de winter opzij wordt gelegd, plukken van bloemen in de zomer. Elk seizoen brengt in deze tuin bloemen. In de winter bloeit de toverhazelaar terwijl de helleborussen zich aankondigen. In de lente is er een weelde aan rhododendrons. Wat de zomer brengt zullen we mogen ontdekken bij ons bezoek. In het najaar kan men van druiven genieten en van de verkleuring van de ginkgo.

De compostverwerking gebeurt hoofdzakelijk door de kippen. Verder is hier het gras een zacht tapijt dat de verbinding tussen alle tuintkamers tot stand brengt.

De middagpauze nemen we bij De Moester, waar we in een sociaal restaurant een eenvoudige vegetarisch middagmaal krijgen en ook eens mogen rondneuzen. We krijgen ook uitleg over de werking van De Moester, een dagactiviteitencentrum van en voor mensen met een sociaal-psychische problematiek.

Na de middagpauze vinden we op een boogschiet de tuin van onze vroegere voorzitter Paul Van der Veken. Hij is komen wonen onder de populieren, maar heeft er met veel spijt afscheid van moeten nemen.

nemen. Hun plaats wordt men door een reuze hazelaar, en een spaanse aak.

Hier mag de natuur t spelen, vooral bij mooi weer! steund door José. Er is een bestruivarens langs een beek het terras staan popplanten een vorstrijke sette overwintren over gelukke zaailingen bedenkt ons met een planten

De tuin van onze prof is vriendelijk en arbeidsaam. elk plekje begroeid en misschietwee- of driemaal. Het gras is winter zacht en groen, want mos. Er is naast het terras o plaatsje voor groenten en kruis We fietsen door de Pua langs lage weiden en sloten boord met moerasspirea, iris, lisdodde naar onze bekende Jeanne, die ons op de laatste al ne vergadering wegwijst maade betekenis van bloemen

Haar tuin is de kleinste in schilderkunst.

De terrasputten met sedum erpervivens zijn schitterend.

CHTBIJ

eerste tuin heeft borders als elke dag van het jaar mee is : opruimen en verplanten. In de winter, in het voor- eventief steunen van vaste a met snoeihout dat in de opzij wordt gelegd, plukken oemen in de zomer. Elk sei- rengt in deze tuin bloemen. winter bloeit de toverhazelaar de helleborussen zich aan- en. In de lente is er een weel- rhododendrons. Wat de brengt zullen we mogen ont- bij ons bezoek. In het najaar en van druiven genieten en verkleuring van de ginkgo. kompostverwerking gebeurt akelijk door de kippen. is hier het gras een zacht at de verbinding tussen alle ners tot stand brengt.

de middagpauze nemen we bij ester, waar we in een sociaal ant een eenvoudige vegeta- middagmaal krijgen en ook ogen rondneuzen. We krij- k uitleg over de werking van ester, een dagactiviteitencen- an en voor mensen met een psychische problematiek.

de middagpauze vinden we boogscheut de tuin van onze re voorzitter Paul Van der Hij is komen wonen onder oulieren, maar heeft er met pijt afscheid van moeten

Plantentuin - jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

nemen. Hun plaats wordt ingenomen door een reuze hazelaar, een eik en een spaanse aak.

Hier mag de natuur tuinman spelen, vooral bij mooi weer ondersteund door José. Er is een bosje met struisvarens langs een beekje. Op het terras staan potplanten die in een vorstvrije serre overwinteren. Op een muur van grote keien komen nu na 30 jaar de eerste planten spontaan hun intrede doen.

De voorjaarsbollen zijn uitgebloeid en rusten, maar wij genieten van de geur van oude botanische rozen. De blauwe regen, die altijd veel peulen heeft in het najaar, bloeit nog. Paul vertelt in geuren en kleuren over gelukke zaailingen en bedenkt ons met een plantenlijstje.

De tuin van onze prof is natuurvriendelijk en arbeidsarm. Hier is elk plekje begroeid en misschien wel twee- of driemaal. Het gras is in de winter zacht en groen, want er is mos. Er is naast het terras ook een plaatsje voor groenten en kruiden.

We fietsen door de Putstraat langs lage weiden en sloten afgeboord met moerasspirea, irissen en lisdodde naar onze bekende Marie-Jeanne, die ons op de laatste algemene vergadering wegwijs maakte in de betekenis van bloemen in de schilderkunst.

Haar tuin is de kleinste in de rij voor vandaag. Haar borders zijn verzorgd en eenvoudig. Hortensia, maagdenpalm, klimop, flox, enz. De terraspotten met sedum en sempervivens zijn schitterend. Lichte

schaduw vinden we onder een treures.

Onze tocht zal, hopelijk met wat zon, schitterend geweest zijn, maar spijtig genoeg hier eindigen.

Praktisch

Vooraf inschrijven is noodzakelijk en kan door overschrijving of storting van 6 Euro voor leden, 8 Euro voor niet-leden, op

rekening

001-1192154-03

van

de Vrienden van de Plantentuin met vermelding

"tuinen dichtbij"

en de naam van de deelnemers, en dit vóór 31 mei.

Deelnemers komen samen om 9u15 tegenover de ingang van het Borluutkasteel, Kleine Gentstraat te Sint-Denijs-Westrem. Het einde van de tuinentocht is voorzien omstreeks 17 uur. De tocht zelf zal ongeveer 5 km lang zijn.

Het middagmaal is in de prijs begrepen.

Opgelet: Omwille van het bezoek aan de orchideeenkwekerij wordt het aantal deelnemers beperkt tot de 25 eerste inschrijvingen. U kan zich over de stand van de inschrijvingen informeren bij de secretaris Ferdinand Cobbaut.

Courson

Bezoek aan de Plantendagen van Courson

bamboes, alle zijn ze een vertrouwd beeld geworden in onze parken en tuinen.

Tijdens de beurs komen verder 2

specifieke thema's aan bod : ener-

zijds zijn er de kleine tuinen, teras-

sen en balkons; anderzijds worden

drie bijzondere Japanse rozen in de

kijker gezet: *Rosa rugosa* 'Thunberg',

Rosa multiflora 'Thunberg' en *Rosa*

wichuriana 'Crepin'. Van de eerste

kan je prima confituur maken, de

laatste ligt aan de basis van onze

hedendaagse klimrozen. Voor elk

wat wils dus.

Vermelden we tenslotte nog dat

de Plantendagen van Courson net

iets meer bieden dan onze doorsnee

Belgische "kasteelbeurzen". Er wor-

den regelmatig lezingen gehouden

over nieuwe introducties, en ook de

CCVS is er prominent aanwezig.

CCVS staat voor "Conservatoire des

Collections Végétales Spécialisées",

de hoedster van de Franse

"Collections Nationales". Die vere-

niging keurt de nieuwigheden en

wakt - in de mate van het mogelijke

- over de correcte naamgeving van

de aangeboden planten.

Lees verder op bladzijde 46...

tijdens die overgangsfase. Dit jaar hebben de Plantendagen van Courson vooral aandacht voor Japanse planten. Die keuze is op zich niet vreemd : in onze Westerse tuinen zijn een groot aantal sierplanten van Japanse (of onrechtstreeks Europese) oorsprong. Die planten vertonen niet alleen een zeer grote diversiteit, maar de voorbije 2 eeuwen hebben de introducties van Kaempfer, von Siebold en anderen zich ook goed aangepast aan het klimaat en de bodems van West-Europa. Of het nu gaat om *Hydrangea*, *Prunus*, *Malus*, *Hosta* of

Onze zaterdag
richting
valt
twee

Kortrijk: bo

Maar vooral de moeite is c
uitgeborende en verzorgde bons
lectie. Dhr. Huysentruyt cr
zelf zo'n 135 exemplaren van e
tal verschillende taxa. Deze co
werd geregeld in België en he
tenland tentoongesteld, maa
mogen een bezoekje brengen
plaats.
Let wel, de kleine tuin
kleine boompjes maken een b
king van het aantal deelnemen
deze uitstap tot max. 30 per
noodzakelijk. Inschrijven is du
plicht, en de eersten zullen d
sten zijn.

Courson

s, alle zijn ze een vertrouwd
worden in onze parken en

ens de beurs komen verder 2
ke thema's aan bod : ener-
n er de kleine tuinen, teras-
balkons; anderzijds worden
ondere Japanse rozen in de
ezet: *Rosa rugosa* 'Thunberg',
multiflora 'Thunberg' en *Rosa*
ma 'Crépin'. Van de eerste
prima confituur maken, de
igt aan de basis van onze
agse klimrozen. Voor elk
dus.

nelden we tenslotte nog dat
tendagen van Courson net
r bieden dan onze doorsnee
e "kasteelbeurzen". Er wor-
elmatig lezingen gehouden
uwe introducties, en ook de
s er prominent aanwezig.
aat voor "Conservatoire des
ons Végétales Spécialisées",
edster van de Franse
ons Nationales". Die vere-
keurt de nieuwigheden en
n de mate van het mogelijke
e correcte naamgeving van
eboden planten.

verder op bladzijde 46...

entuin - jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

Kortrijk: bonzai & textiel

Onze uitstap
van
zaterdag 25 mei
richting Kortrijk
valt uiteen
in
twee delen

In de voormiddag brengen we
een bezoek aan de privétuin van
Dhr. S. Huysentruyt te Heule.

In deze kleine verzameltuin vin-
den we een mengeling van planten
die door de eigenaar werden
gekweekt en gewassen die zich hier
spontaan hebben genesteld. De tuin
is voortdurend in evolutie.

Maar vooral de moeite is de zeer
uitgebreide en verzorgde bonsai-col-
lectie. Dhr. Huysentruyt creëerde
zelf zo'n 135 exemplaren van een 60-
tal verschillende taxa. Deze collectie
werd geregeld in België en het bui-
tenland tentoongesteld, maar wij
mogen een bezoekje brengen ter
plaatse.

Let wel, de kleine tuin en de
kleine boompjes maken een beper-
king van het aantal deelnemers aan
deze uitstap tot max. 30 personen
noodzakelijk. Inschrijven is dus ver-
plicht, en de eersten zullen de eer-
sten zijn.

Het middagmaal (eigen lunch-
pakket of te verkrijgen snack of
lunch) nuttigen we in de oude vlas-
sersherberg 'De Vlasblomme'.

In de namiddag brengen we een
bezoek aan het Nationaal Vlas-,
Kant- en Linnenmuseum te Kortrijk.

Dit museum is ondergebracht in
een prachtig gerestaureerde Oude
Vlaamse boerderij, een 19de eeuwse
vlassershoeve met typisch binnen-
erf, boomgaard en weiden waarin
neerhofdieren voor bijkomende ge-
zelligheid zorgen.

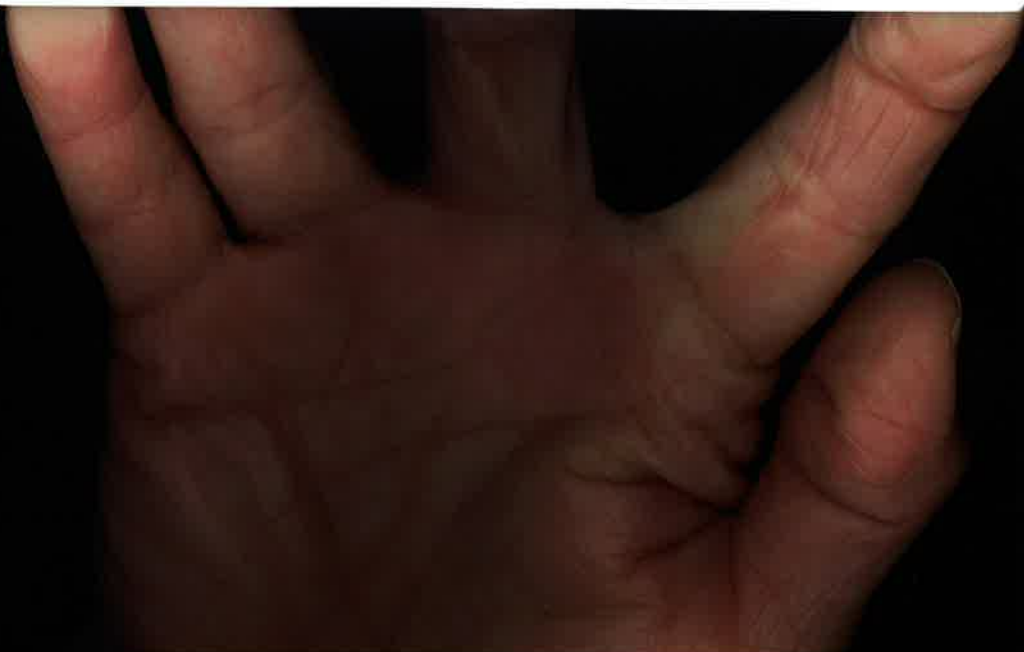
Het museum toont in 26 zeer
aantrekkelijke taferelen de vlasteelt
en de evolutie van de vlasbewerking
en -verwerking zoals ze in de voor-
bije eeuwen in Vlaanderen beoefend
werd, startend met de handwerkpe-
riode tot het begin van de mechani-
satie.

In een tweede vleugel wordt de
waardevolle verzameling van oude
kant, met borduur- en naaiwerk,
sierlijk onderhoud-, huishoud- en
kerklinnen, damasten en nog veel
andere waardevolle zaken uit de
kostbare vlasvezel vertoond.

Praktisch

Zaterdag 25 mei 2002:
Vertrek met bus aan de Plantentuin,
hoek Ledeganckstraat, om 9 u.

de vrienden van de plantentuin - jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

...Courson...

(vervolg van bladzijde 40)

Praktisch

We gaan met de bus naar Courson op zondag 19 mei 2002.

Opstappen kan :

- aan het gemeentehuis van Destelbergen, om 7.30 u;
- aan de ingang van de Plantentuin van de Universiteit (Gent, Ledeganckstraat 35), om 8.00 u.

Terug rond 20.00 u in Gent, 20.30 u in Destelbergen.

Meenemen: picknick, Euro's (opgelet, in Courson zijn de planten niet echt goedkoop !)

Kostprijs:

xxx Euro per deelnemer, xxx Euro voor kinderen tot 12 jaar.

Dit bedrag dekt de bus, de inkom en, voor wie dit wenst, een geleid bezoek aan het park (in het Frans).

Inschrijven:

vóór 6 mei 2002 het totale bedrag overschrijven op rekening 068-2316340-07

van Hydrangeum vzw,

Veldkensstraat 40,

9070 Destelbergen,

met als vermelding "Courson" en het aantal deelnemers/kinderen.

Bijkomende informatie vind je op www.coursondom.com.

Omstreeks 9.45 u komen we aan te Heule.
9.45 u - 11.45 u: bezoek bonzaicol-
lechte Sylvère Huysentruyt.

12 u: richting taverne 'De Vlas-
blomme';

Snacks, menu's en drank te ver-
krijgen. Eigen lunchpakket mag er
ook gennuttigd worden. Uitbaters
zijn op de hoogte gebracht dat we
met max. 30 personen zullen komen.

14 u: bezoek Vlasmuseum met gids
15.30 u: bezoek Kant- en Linnen-
museum, zonder gids

17 u: terug richting Gent (of nog een-
ige drinken ?)

Inschrijving door betaling van

18 Euro per persoon, op

rekeningnummer

001 - 1192154 - 03

van

de Vrienden van de Plantentuin,
Gent.

Inschrijven vóór 10 mei 2001 !

Maximum 30 deelnemers !

Ferdinand Cobbaut
Willy Maststraat 51,
9032 Wondelgem

CISCHEWEINFIA
(C. Sch
Dressler & N. W

synoniem: *Millettia parva*,
C. Schweinf.,
A.O.S. Bull. 14: 294, 1945

Cischweinfia parva is een

Peru. De afgeplatte, ovale, lichte
ne speudobulbjes staan dicht

op een kort rhizoom. Elke p
bulbe draagt slechts één bl
ongeveer 10 cm lang. De pse
ben zitten gevat in schutblad
na verloop van tijd gedeeltelij
stoten worden. De bovenste
bladen hebben een bla

aspect.

Het bloemtakje draagt e

twee bloemen. De kelkblaad
kroonblaadjes zijn groenig va
met een bruine was, soms is
donkerbruine vlek in het m

De lip zit rond het witte
gedraaid en is enigszins tromp
mig. Ze is wit van kleur en

zijn. In 't midden van de lip lo
van proximaal naar distaal ee
verdikte, gele calluslijn die zic

halftweg de lip in twee splitst e
duidelijker prononceert.

...Courson...

van bladzijde 40)

h

gaan met de bus naar
op zondag 19 mei 2002.

en kan :

t gemeentehuis van Destel-
om 7.30 u;

ingang van de Plantentuin
Universiteit (Gent, Lede-
aat 35), om 8.00 u.

g rond 20.00 u in Gent, 20.30
telbergen.

nemen: picknick, Euro's (op-
Courson zijn de planten niet
dkoop !)

prijs:

per deelnemer,

voor kinderen tot 12 jaar.

bedrag dekt de bus, de

n, voor wie dit wenst, een

zoek aan het park (in het

rijven:

mei 2002 het totale bedrag

rijven op rekening

316340-07

Hydrangeum vzw,

ekensstraat 40,

Destelbergen,

melding "Courson" en het

elnemers/kinderen.

nde informatie vind je op

v.coursondom.com.

ntuin - jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

CISCHWEINFIA PARVA

CISCHWEINFIA PARVA
(C. Schweinf.)
Dressler & N. Williams.

synoniem: *Miltonia parva*,
C. Schweinf.,
A.O.S. Bull. 14: 294, 1945.

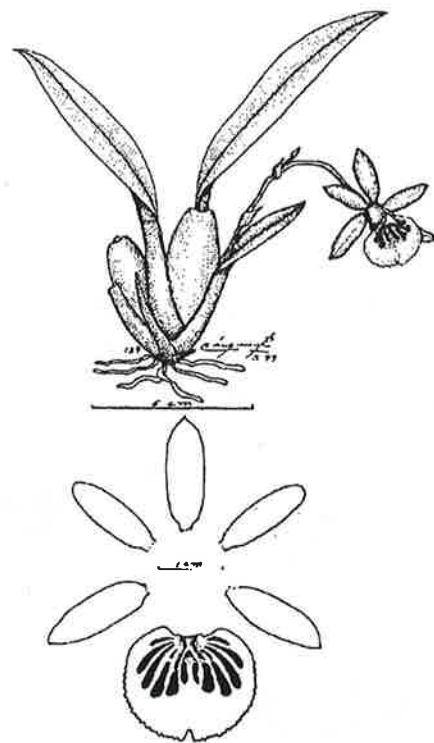
Cischweinfia parva is een epiphy-
tische plant uit Bolivia, Ecuador en
Peru. De afgeplatte, ovale, lichtgroe-
ne pseudobulbjes staan dicht bijeen
op een kort rhizoom. Elke pseudo-
bulbe draagt slechts één blad van
ongeveer 10 cm lang. De pseudobul-
ben zitten gevat in schutbladen die
na verloop van tijd gedeeltelijk afge-
stoten worden. De bovenste schut-
bladen hebben een bladachtig
aspekt.

Het bloemtakje draagt een tot
twee bloemen. De kelkblaadjes en
kroonblaadjes zijn groenig van kleur
met een bruine waas, soms is er een
donkerbruine vlek in het midden.
De lip zit rond het witte zuiltje
gedraaid en is enigszins trompetvor-
mig. Ze is wit van kleur en heeft
donkerbruine randen die getand
zijn. In 't midden van de lip loopt er
van proximaal naar distaal een licht
verdikte, gele calluslijn die zich vóór
halfweg de lip in twee splitst en zich
duidelijker prononceert.

Langs weerszijden, aan de basis
van het zuiltje, is er een geel uitste-
kseltje (oortje).

De anthera is donkerrood ge-
kleurd.

bewerking uit
Icones Plantarum Tropicarum
door
Rik Neirynck

colofon

Redactie

Paul Goetghebeur,
K.L. Ledeganckstraat 35,
9000 Gent
tel. : 09 - 264 5055 of 5056
fax : 09 - 264 5334
email : Paul.Goetghebeur@rug.ac.be

Aan de samenstelling van dit nummer hebben meegewerkt:

Koen Camelbeke, Ferdinand Cobbaut, Gilberte Comhaire-Neyt, Cyrella Gillis, L. Havik, Frederik Leilaert, Marc Libert, Hilde Mortier, Rik Neirynck, Eric Pien, Karel Reusens, Bernard Symoens, Ingrid Verdegem.

Onze welgemeende dank gaat ook uit naar:

Mathi Bensch, Ferdinand Cobbaut, Gilberte Comhaire-Neyt, Chris De Permentier, Cyrella Gillis, Henk Leysele, Hilde Mortier, Karel Reusens, en Agnes Vandevyvere, voor de plooi-, klee-, en transport-activiteiten, die het verschijnen van het vorige nummer mogelijk hebben gemaakt.

© De Vrienden van de Plantentuin Gent, 2002.

Overname van artikels is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van de redacteur.

de vrienden van de plantentuin - jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

Fraterstraat 111 - 9820 Merelbeke
Iedere dag open van 9 tot 19 uur
Open op zondag - Dinsdag gesloten

Omdat vrijwil-
basis ligt van
welzijn zijn
Euro Tuin Mer-
te kunnen le-
inspanningen
van de

colofon

Goetghebeur,
Ledeganckstraat 35,
Gent
264 5055 of 5056
264 5334
aul.Goetghebeur@rug.ac.be

Samenstelling van dit nummer
ben meegewerkt:

Camelbeke, Ferdinand
Gilberte Comhaire-Neyt,
Gillis, L. Havik, Frederik
Marc Libert, Hilde Mortier,
rynck, Eric Piens, Karel
Bernard Symoens, Ingrid
n.

Gemeente dank gaat ook

ni Bensch, Ferdinand
Gilberte Comhaire-Neyt,
Permentier, Cyrilla Gillis,
yseele, Hilde Mortier, Karel
en Agnes Vandevyvere,
plooi-, kleef-, en transport-
en, die het verschijnen van
e nummer mogelijk hebben

rienden van de Plantentuin
02.

name van artikels is alleen
ná schriftelijke toestem-
n de redacteur.

ntuin - jaargang 21 - nr. 1, maart 2002

Fraterstraat 111 - 9820 Merelbeke - Tel: 09/232 13 31
Iedere dag open van 9 tot 19 uur doorlopend.
Open op zondag - Dinsdag gesloten.

Euro Tuin®
Merelbeke